

Uredništvo: sprava, Ljubljana, Kapitarjeva 6. Telefon 4001-4004. Mesečna naročnina 20 lit. za inostranstvo 40 lit. — Del. red. Ljub. Ljuna 10.000 za naročnino za 10 dni. Za inostranstvo: izključno s postopki za pošiljanje v Italijo in inostranstvo: OPI S. A. Milano. Receptivno na vradama.

SLOVENECE

JULIJ - 1944
2
NEDELJA

51 Fracht- und Transportschiffe sowie zahlreiche Kriegsschiffe versenkt

Gegenangriff beiderseits des Odon gewinnt an Boden — Kämpfe in Italien mit unverminderter Heftigkeit

DNB Aus dem Führerhauptquartier, 7. Juli. Das Oberkommando der Wehrmacht gibt bekannt:

Auf der Nordwestspitze der Halbinsel Cherbourg setzten unsere schwachen Kräfte, auf engem Raum zusammengedrängt, ihren erbitterten Widerstand gegen die feindliche Übermacht fort. Bis zuletzt kämpfend, fügten sie dem Gegner noch schwere Verluste zu. Ostlich der Orne führte der Feind mehrere erfolglose Vorstöße. Im Einbruchraum südwestlich Caen wurde der Gegner in die Verteidigung gedrängt und beschränkte sich auf örtliche Aufklärungsvorstöße, die vor unseren Abriegelungsfronten zusammenbrachen. Unser Gegenangriff von Südwesten her gewann beiderseits des Odon trotz zähen Widerstandes und starken feindlichen Artilleriebeschusses, besonders von See her, langsam weiter Boden.

Nordöstlich Saint Lo traten nordamerikanische Truppen, von starker Artillerie, Panzern und Luftangriffen unterstützt, zum Angriff an. Sie wurden im zusammengefassten Abwehrreue unter hohen blutigen Verlusten abgewiesen. 19 feindliche Panzer wurden vernichtet. Die Luftwaffe unterstützte mit starken Schlachtfliegerkräften die Kämpfe des Heeres im normannischen Landekopf. Über dem Westgebieten und den 25 feindliche Flugzeuge, darunter 15 viermotorige Flugzeuge, zum Abstarz gebracht.

Leutnant Schenk, Zugführer in einem Panzerregiment, schoss am 27. Juni südwestlich Caen 12 feindliche Panzer ab. In den Kämpfen um Cherbourg hat sich ein Flakregiment unter Führung von Oberst Hermann hervorragend bewährt.

Heeres-Küstenbatterien erzielten mehrere Treffer auf feindlichen Landungsbooten vor der Orne-Mündung und zwingen einen Zerstörer zum Abbrehen.

In der Bretagne wurde ein feindlicher Sabotagezug im Kampf niedergemacht.

Schweres Vergeltungsfeuer liegt auf London.

Auf dem Westflügel der italienischen Front griff der Gegner von der Küste bis zum Trasimenischen See mit zusammengefassten Infanterie- und Panzerkräften weiter an. In äusserst verlustreichen Kämpfen gelang es dem Feind, im Küsten-

abschnitt und im Raum südlich Siena weiter vorzudringen. Die Kämpfe dauern hier mit unverminderter Heftigkeit an.

In der Adria versenkte Bordflak eines deutschen Dampfers ein feindliches Schnellboot. Im Mittelabschnitt der Ostfront stehen unsere Truppen weiter in schwerem Abwehrkampf. In der Stadt Ssluzk sind Strassenkämpfe im Gange. Auch im Raum von Ossipowitschi und bei Borisow finden stärkere, von Panzern unterstützte Angriffe der Sowjets statt. Am Oberlauf der Berecina sowie westlich und südwestlich Polozk wurden die feindlichen Angriffe in harten Kämpfen aufgefangen.

In die Abwehrkämpfe griffen deutsche Schlachtfliegergeschwader mit guter Wirkung ein. Sie fügten dem Feinde schwere blutige und Materialverluste zu. Sicherungsfahrzeuge der Kriegsmarine versenkten im Finnischen Meerbusen bei der Insel Narvi drei angreifende sowjetische Schnellboote und brachten Gefangene ein.

Ein starker nordamerikanischer Bomberverband warf gestern verstreut Bomben im ungarischen Raum. Deutsche und ungarische Jäger schossen 15 feindliche Flugzeuge, darunter 12 viermotorige Bomber, ab.

Einzelne britische Flugzeuge warfen in der vergangenen Nacht Bomben im rheinisch-westfälischen Gebiet.

Im Kampf gegen die feindliche Invasionsflotte und den Nachschub über See versenkten Luftwaffe, Kriegsmarine, Heeres- und Marineküstenbatterien im Monat Juni 51 Fracht- und Transportschiffe mit 328.000 BRT. sowie weitere Schiffe mit 328.000 BRT. sowie zahlreiche kleinere Transportfahrzeuge und Landungsboote wurden zum Teil schwer beschädigt. An feindlichen Kriegsschiffen wurden zwei schwere und drei leichte Kreuzer, 22 Zerstörer, 15 Schnellboote, ein Unterseeboot, drei Landungsboote und ein Bewacher versenkt.

Mehrere Schlachtschiffe, darunter ein Schiff der Nelsons-Klasse, 21 Kreuzer, 22 Zerstörer, 26 Landungsspezialschiffe und 12 Schnellboote wurden durch Bomben-, Torpedo- und Artillerietreffer schwer beschädigt. Mit der Vernichtung eines Teiles dieser Schiffe kann gerechnet werden. Die feindlichen Schiffsverluste erhöhen sich noch durch Minentreffer.

51 tovernih ter prevoznih ladij ter številne vojne ladje potopljene

Protinapad na obeh straneh Odon je pridobil na ozemlju — V Italiji boji z nezmanjšano silovitostjo

Führerjev glavni stan, 1. julija. DNB. Vrhovno poveljstvo oboroženih sil javlja:

Na severozapadnem delu polotoka Cherbourg so nadaljevale naše šibke sile, stisnjene na ozek prostor, z ogorčenim odporom proti sovražnikovi premoči. Borec se do konca so prizadejale nasprotniku še težke izgube.

Vzhodno od Orne je izvedel sovražnik več brezuspešnih sunkov. Na vodnem področju jugozapadno od Caena smo prisilili nosprotnika v obrambo. Sovražnik se je omejil le na krajevne izvidniške sunke, ki so se zrušili pred našimi zapornimi postojankami. Z našim protinapadom iz jugozapada smo pridobili na obeh straneh Odon, nadaljnje ozemlje v kljub žilavemu odporu in močnemu sovražnikovu topniškemu ognju posebno z morske strani.

Severnovzhodno od Saint Lo-ja so pričele ameriške čete z napadom, podprtim z močnim topništvom, oklepniki ter letalskimi napadi. Bile so z osredotočenim obrambnim ognjem z visokimi krvavimi izgubami odbite. Uničenih je bilo 19 sovražnikovih oklepnikov.

Letalstvo je podpiralo z močnimi bojnotalstskimi silami boje vojske na Normandskem predmostju.

Nad predmostjem in nad zasedeniimi zapadnimi ozemlji je bilo sestreljenih 25 sovražnikovih letal, med njimi 15 štirimotornih bombnikov.

Poročnik Schenk, četni vodja nekega oklepniskega polka, je uničil 27 sovražnikovih oklepnikov.

V bojih za Cherbourg se je odlično izkazal nek protiletalski polk pod vodstvom polkovnika Hermann.

Obalne baterije vojske so z večimi zadetki zadelo sovražnikove izkrcavalne čolne pred izlivom reke Orne ter prisilile nek rušilec k umiku.

V Bretagni je bil v boju uničen nek sovražnikov sabotajni oddelek.

S težkim motilnim ognjem obstreljujemo London.

Na zapadnem krilu italijanskega bojišča je nadalje napadel sovražnik od obale do Trasimenškega jezera s strašnimi pehotnimi in oklepnimi silami. V izredno izgub polnih bojih se je posrečilo sovražniku v

obalnem odseku in na področju južno od Sienae prodrati dalje naprej. Tu se nadaljujejo boji z nezmanjšano silovitostjo.

Na Jadranskem morju je potopilo protiletalsko topništvo nekega nemškega parnika sovražnikovih hitri bojnih čoln.

Na srednjem odseku vzhodnega bojišča so naše čete nadalje v tekmem obrambnem boju. V mestu Ssluzk se vodi polnični boji. Tudi na področju Osi-povičev in pri Borisovu so v teku močni z oklepniki podprti napadi Sovjetov. Na gornjem teku Beresine ter zapadno in jugozapadno od Polocka so bili v težkih bojih prestrženi sovražnikovi napadi.

Oddečki nemških bojnih letal so z dobrim učinkom posegli v obrambne boje. Prizadejali so sovražniku težke krvave in materialne izgube.

Zaščitne ladje vojne mornarice so potopile v Finskem zalivu pri otoku Narvi 3 napadajoče sovjetske hitre bojne čolne ter privedle ujetnike.

Močan ameriški bombniški oddelek je odvrgel večeraj raztreseno bombe na madžarsko področje. Nemški in madžarski letalci so sestrelili 13 sovražnikovih letal med njimi 12 štirimotornih bombnikov.

Posamezna britanska letala so odvrgla v pretelki več bombe na rensko-westfalsko področje.

V boju proti sovražnikovi invazijski mornarici ter prekomorski preskrbovalni mornarici je potopilo letalstvo, vojna mornarica, obalne baterije vojske in mornarice v mesecu juniju 51 tovernih in prevoznih ladij z 328.000 brt ter številne manjše delovne in izkrcavalne ladje so bile delovno težko poškodovane. Od vojnih ladij so bile potopljene tri lahke in dve teški križarici, 22 rušilcev, 15 hitrih bojnih čolnov, 1 podmornica, 3 izkrcavalni čolni ter ena strážna ladja. Z bombnimi, topniškimi ali topniškimi zadetki je bilo poškodovanih več bojnih ladij, med njimi ladja razreda »Nelson«, 21 križark, 22 rušilcev, 26 posebnih izkrcavalnih ladij ter 12 hitrih bojnih čolnov. Ratunati je s uničenjem dela teh ladij. Sovražnikove izgube se višajo zaradi minskih zadetkov.

Carigrad. Vlada je sklenila, da bo odpuštila vse uradnike zunanega in vojnega ministrstva, ki so poročeni z ženami iz inozemstva.

Hudi boji za Caen in v Normandiji

Berlin, 30. junija. Kot dopolnilo k vone-mu poročilu je izjavil zastopnik vrhovnega poveljstva nemške vojske, da je vzhodno bojišče prav za prav še v gibanju. Sovjetske napadalne ostri sicer zasedle nekaj predelov, ki jih omenja vojno poročilo, za njimi pa stoji še vedno močni nemški ter tudi sovjetski oddečki. Pri tem ne moremo govoriti o nekem bojnem polju, temveč o bojnem področju, ki je 450 km dolgo in 200 km globoko in v katerem se ogorčeno borijo večji in manj-

ši oddečki. Združena bojna črta bo vidna šele v teku enega tedna.

V Normandiji so v teku razgovila in žilavji boji za Caen. Tu se je ogrozila velikanska bitka oklepnikov, v katero so vrgli Britanci vse razpoložljive oddečke in ki jih poleg tega podpira še neka ameriška oklepna divizija. Tudi Nemci so vrgli v boj nove oklepniške oddečke. Na področju tako imenovanega »ognjenega zvonca« se bje ta čas največja dosedanja oklepniška bitka na invazijskem bojišču, v ka-

teri sodelujejo tudi daljnostrelni ladijski topovi. Zavezniki so poskušali na obeh straneh Caena — enkrat na področju Til-lyja in drugič z vzhodnega krila predmostja ob Orni — obiti mesto ter jugovzhodno od njega združili ta dva napadna oddečka. Do sedaj se nahajajo še vedno tik ob robu zapornega ognja, ki ga izstreljujejo iz 38 in 40 centimeterskih ladijskih topov. Pri tem je treba premisliti, tako izjavljajo v Berlinu, da ima velika vojna ladja približno tako udarno moč kot moderna trdnjava. Granate velikih topov imajo zelo močan učinek, zato igrajo tudi vojne ladje pri bojih na izkrcavalnem odseku in na obrambnem področju zelo veliko vlogo. Ti topovi streljajo v daljavo približno 40 km, vendar v daljavi preko 40 km ne streljajo več natančno. Zato so se tudi nemške čete, da bi varčevale z možnost, umaknile tik do roba te zaporne črte, ki jo imenujejo »ognjeni zvonc«.

Boji za Caen pa se razvijajo sedaj z izven ladijskega topništva. Proti edincem britanske vojne mornarice uporabljajo Nemci torpedne in hitre bojne čolne. Dosej Nemci še niso uporabljali podmornice, ker so zavezniki takoj ob pričetku invazije položili obširne zapore za podmornice in ker je razen tega morje ob obrežju preplitvo. K temu je pripomnil zastopnik nemškega vrhovnega poveljstva, da zadnji čas prav malo govore o nemških podmornicah, da bo pa prav kmalu o njih zelo mnogo slišati.

Zeneva. V glavnem stanu Eisenhowerja je bilo objavljeno, da skoraj dnevnik »Daily Telegraph«, da so Nemci temeljito uničili vse pristaniške naprave v Cherbourgu.

Pariz, 1. julija. V četrtek dopoldne so vodili transport angloameriških vojni ujetnikov skozi pariške ulice, pri čemer je prišlo do spontanih zaveznikom sovražnih manifestacij med francoskim prebivalstvom, ki je klicalo: »Morlice, dool z Anglijo in azločincim«.

Stockholm, 1. julija. Stimson je izjavil v četrtek: Nemci so se borili v Cherbourgu ogorčeno, iz česar moremo sklepati, da bodo bodoči boji zelo resni in da ni na mestu prevelik optimizem.

Orožje »V 1« za London senzacija

Stockholm, 1. julija. Dnevnik »Folkets Dagbladet« poroča: Neki potnik, ki je pred nekaj dnevi došel iz Londona v Lizbono je izjavil, da je novo tajno nemško orožje za Anglijo senzacija. Na voznji iz Londona do letališča v Bristolu je našel nič manj kot 19 ogromnih požarov. Soglasno so zatrjevali vsi potniki — angleški diplomati in častniki in potniki neutralnih držav —, da je orožje »V 1« zelo resna zadeva. Tudi angleški list »News Chronicle« je izjavil, da je to orožje vzelo angleškim vojskim krogom sapa.

Bukarešta, 1. julija. Dr. Radulescu piše v uvodnem članku »Porunca Vremii« naslednje:

Dejstvo novega nemškega orožja mora biti zares katastrofalno, če je bilo vključ vladnemu katu in cenzuri predmet interpelacije v angleški spodnji zbornici. Novo nemško orožje je brzokone močna obremenitev angleških živcev, kajti Anglije so še pred dvema tednoma mislili, da je uvedba novih orožij berlinski propagandni trik.

Stockholm, 30. junija. Agencija Reuter prinaša dalje poročilo časopisa »Time« and »Tide« o uinku »V 1«. Časopis izjavlja, da gre pri tem za psihološki način vodenja vojne v praktični obliki. Leteča bomba izvaja svoj učinek. Učinkuje globlje kot smrt ali uničevanje.

Amsterdam. Kakor javlja britanska poročevalska služba, so tudi v petek preletele »leteče bombe« Kanal, potem ko je bil skoraj ves dan izveden napad brez prestopanja.

Carigrad. Zabelevek nekega poslanca v spodnji zbornici, da bi se obrnili do papeža zaradi humanizacije zračne vojne, je dal jasno spoznati, da je orožje »V 1« izzvalo ogromno dejstvo, večje, kakor so sprva Angleži menili.

Zeneva, 1. julija. V Angliji bivajoči novozelandski ministri predsednik Fraser, ki je ostal v Londonu po imperialni konferenci, je izjavil o novem nemškem orožju: »To orožje je v svojem revolucionarnem načelu čudovito in vzemirajoče«.

Japonci zavzeli ameriško letalsko oporišče

Tokio. Po nekem japonskem poročilu z bojišča so opazili v bližini otokov Saipana, Tiniana, Rota in Guama razne sovražnikove vojne ladje in ostale pomorske edince. Pri letalskem napadu japonskih mornariških letalcev na več sovražnikovih bojnih ladij v jutru dne 29. junija je bilo, kot pravi vojno poročilo, verjetno doseženih več dobrih zadetkov, podrobnosti pa zaenkrat še niso znane. Pri neki drugi bitki, ki je trajala od 27. junija ponoči do sledečega jutra, je japonsko letalstvo poškodovalo, oziroma zažgalo 3 sovražnikove prevozne ladje. Rezultatom bombardiranja spremljevalnih vojnih ladij ni bilo še mogoče točno ugotoviti, vendar smatrajo tudi v tem primeru, da je imel sovražnik pomembno škodo in izgube.

Zeneva. DNB. Newyorški dopisnik londonskega lista »News Chronicle« opisuje na sledeč način razpoložene javnosti ob priliki pomorskih bitk v srednjem Pacifiku: »Nikakega smisla nima zatrjevanje, da je izzval rezultat pomorske bitke pri Marianih in ameriški javnosti zelo močan občutek razočaranja. Javnosti so prej vsa poročila govorila, da je treba pričakovati nekaj dejanskega velikanskega in da se bo sedaj vršilo poslednji boj, ki naj japonsko mornarico »dokončno uniči«. Mnogi krogi v Združenih državah sedaj

obtožujejo visoke uradnike ameriškega pomorskega poveljstva in vojnega ministrstva, ker so bili zopet preoptimistični v svojih napovedih in so s tem v Združenih državah izzvali nade, ki se sploh niso mogle izpolniti, zlasti splošno upanje, da bo šlo tokrat za dokončno usodo velikega japonskega brodogoja bojnih ladij.«

Sanghai, 1. julija. V Kweilinu, glavni prestolnici pokrajine Kwangsi, vlada velika nervoznost zaradi japonskih operacij v Huananu, javlja agencija Central Press iz Cungkinga. Bogatejšve prebivalstvo zapuša v velikem številu mesto in beži na deželo. Banke so zaprte. Zanimivo je ugotoviti, da je prišlo med severoameriški vojaki in kitajskimi dijaki do dejanskih spopadov. Orogkinci omabiti skušajo z vsemi sredstvi omejiti množični beg iz Kweilina.

Tokio, 1. julija. Po osvojitvi letališča Hengjiang na Kitajskem je padec mesta istega imena le še vprašanje kratkega časa, tako je izjavil govornik vlade Krokazaki v petek inozemskim dopisnikom.

Tokio. Kakor poročajo iz nekega oporišča v srednjem Pacifiku, so napadli japonski letalski oddečki v vodstvu Marianov sovražnikove križarke ter s torpedom zadeli neko težko križarko.

svoja posestva. Ker so začeli kmetje v veliki množici zapustati svoje domove, ki so jih tlovajji izropali, so zagrozili boljševiski komisarji, da bodo kmete postrelili in požgali domačije, da bi si tako zagotovili ne le žetev, temveč tudi močno prebivalstvo, ki naj izpolni zelo razredene tolovajske vrste.

Edenova izjava o papeževem posredovanju

Berlin, 30. junija. K izjavi, ki jo je podal Eden v spodnji zbornici, da nima namena podzveti korake pri Vatikanu, da bi namreč papež posredoval za bolj človekoljubni način vojskovanja, izjavljajo v nemških vladnih krogih, da ni z nemške strani k temu ničesar pripomniti. Stvar spodnje zbornice je, da se pa uspešni uporabi »V 1« peča z vprašanjem o bolj človekoljubnem načinu vojevanja. Zanimivo pa je dejstvo, da čuti spodnja zbornica ravno sedaj potrebo doseči posredovanje papeža. Zastopnik zunanega ministra je izjavil, da so Nemci vedno svarili Angleže, odkar so ti pričeli s strahovalnimi metodami in zračni vojni in jih tudi sistematično nadaljevali. Danes, po tolikem preplavstvu Nemčije in zasedenih ozemelj, se ne more Nemčija več ozirati na človekoljubje. V ostalem pa so doseženi maščevalni ukrepi šele začetek in za Anglijo bodo nastopili še mnogo slabši časi. Do tega spoznanja je prišel najbrže tudi že Eden, zaradi česar tudi smatra, da še ni nastopil primeren čas za papežovo posredovanje.

Carigrad, 1. julija. Bivši trgovski minister Behžet Uz je bil izročen izrednemu sodišču, ker je bil obtožen, da je v Smirni delal črnoborzijske kupčije v svojih hišah.

Kodanj, 29. junija. V četrtek dopoldne so objavili, da so našli dansko plavalko na dovolji, da proge Jenny Kammergaardovo, ki se je bila izgubila v terek, ko je plavala v Oeresundu. V vodi je bila 43 ur.

Strahovalni napad

na Slavonski in Bosanski Brod

Zagreb, 30. junija. Strahovalni napadi Angloamerikanecv na Brod na Savi ter Bosanski Brod dne 27. junija so povzročili po dosedanjih ugotovitvah nad 200 smrtnih žrtev ter prav toliko ranjenecv. Približno 350 hiš je bilo deloma uničenih, deloma težko poškodovanih. Razen velikih razstreljivih bomb so uporabljali strahovalni letalci tudi manjše bombe, ki so jih metali na mimoidoče. Najbolj so trpeli stanovnjaki predeli ubojnega prebivalstva ter tri bolnišnice, od katerih je bila ena sama zadeta z 48 bombami. V nekem delavskem naselju sta povsem uničeni dve cesti, kljub temu da ni bilo tam nobenih vojskih naprav. Kot naša daljnji dokaz njihovega človekoljubja so odvrgli Anglosaksanski letalci tudi s strelivom napolnjena polnilna peresa, igrače ter škaticle za loštilo za čevlje. Stevilne bombe so bile temeljirane za kasnejši čas.

Sovražni letalci nad Madžarsko

Budimpešta, 30. junija. Kakor poroča uradno poročilo, so letalca s severne in vzhodne strani letala v večerje ter istočasno tudi z južne strani nad madžarsko področje. Poleti so imeli motilen značaj. Sovražna letala so potem v istih smerih zapustila madžarski prostor. O bombardiranju ni nobenih poročil.

Danes v zgodnjih dopoldanskih urah je priletelo mnogo sovražnih letal nad madžarski prostor. V večih mestih v državi je bilo dano znamenje za alarm. V glavnem mestu je trajal alarm tri ure, kmalu nato pa ponovni alarm zopet dvajset minut. Doslej še ni nobenih uradnih poročil o bombardiranju.

O bombardiranju Szolnoka v sredo poročajo, da je vladjo v središče mesta, kjer ni nobenih vojskih naprav, 18 bmb, ki so razrušenih je bilo 30 stanovanjskih hiš. Bilo je 5 mrtvih ter 11 ranjenih.

Kmetje beže pred Titovimi tolvaji

Meograd, 1. julija. Iz izpovedi ujetih tolovajev moramo razvideti, da so prepovedale drhvali kmetičem prebivalstvu, ki je na sovjuboženem ozemlju, zapustiti

Napačni računi

Anglosaska propaganda je razglašala po vsem svetu, da bo letošnji junij poln odločilnih in hitrih dogodkov. Stalin je dosegel, da sta Anglija in Amerika morali kreniti na pohod proti Evropi, v južni in srednji Italiji se uveljavlja boljševisem in židovsko bogatstvo, na vzhodu pa se je sprožil sovjetski valjaj vse to je bilo vojaško in politično preučevano zato, da bi ogorčni potoki krvi vendarle zakrili in zasenčili trhlod diplomatske zgradbe, ki veže zaveznike v borbi proti Evropi.

Če pogledamo nekoliko na vsa področja razplamtelih obsejk, tedaj vidimo, da so bili na vseh obsekih računi zavedniških propagandistov napačni. V Normandiji se vojskuje nemški vojak s tolikšno odločnostjo in s tako izvrstnim bojem, da so Anglosasi v treh tednih bojev dosegli komaj tisto, kar so si obetal za prve tri dni invazije. Na južnem evropskem bojišču je spazdel zavezniškom načrt, kako prebiti in obkoliti levo krilo nemške vojske. Tudi tu je izostal i vojaški i politični uspeh. Sovjetski valjaj se je začel prožiti v dveh smereh in sicer proti Finci in na srednjem odseku vzhodnega bojišča. Vojska malega finskega naroda ni klonila, na vseh ostalih obsekih vzhodnega bojišča pa je organizacija in oprema nemške vojske tako solidna, da je nemška diplomacija mogla v teh dneh z Ribbentropovim obiskom v Helsinkih presenetiti ves svet s potezo, ki je okreplila vojaško zavezništvo med Finsko in Nemčijo, Evropi pa vnovič dokazala, da je edino Nemčija sposobna organizirati obrambo Evrope proti boljševismu in židovskemu bogatstvu. Vsi računi nasprotnikov nemškega vojaškega vodstva nikdar ne morejo presenetiti in primer povečanega sodelovanja med Finsko in Nemčijo dokazuje, kolikšne so rezerve, ki jih ob vsaki nujni priliki lahko uporabi vodstvo nemškega naroda.

Vse to nam jasno dokazuje, da je popolnoma gotovo to dejstvo, da nemškega vodstva nikdo z ničemer ne more presenetiti. Hladnokrvnost in točnost, ki prevečata vse ukrepe nemškega vodstva, ustvarjata vsem narodom združene Evrope globoko zavest vrnosti in podčrtavata na vseh področjih vero v lepšo in srečnejšo bodočnost Evrope. Ravno dogodki, ki so si sledili v juniju tega leta, so lahko vsakomur izredno jasno ponazorili, da ima Nemčija trčno usodo Evrope v svojih rokah. Vse svoje ukrepe pa izvaja nemška vlada s svojo oboroženo silo, ki je ravno v tem mtecu na vseh obsekih pokazala, kolikšna je njena moralna veličina in kolikšna je ogromni potencial nemškega orožja, ki v rokah nemškega vojska tako požrtvalno ščiti Evropo.

Na eni strani so tedaj dogodki dokazali, da se s anglosaski, z židovskim boljševisvom zvezani, vojskovodji zelo zmotljevi v svojih računih proti Evropi, nemško vodstvo pa ima slej ko prej vso veliko igro v svojih rokah z vso ogromno zakladnico dragocenih izkušenj in novih možnosti. Na teh predpostavkah pa se tako tudi varno in mirno nadaljuje delo za lepše in popolnejše sožitje Evrope.

Govor dr. Branka Alujeviča

Prinašamo v celoti govor, ki ga je hotel spregovoriti g. dr. Branko Alujevič na velikem protikomunističnem zborovanju na Kongresnem trgu dne 29. junija. Kakor znano, je bil g. dr. Alujevič zadržan radi nenadne in nujne operacije, zato objavljamo njegov govor v današnji številki.

Gospod predsednik, spoštovani zborovalci!

Stopam pred vas kot predstavnik največje delavske ustanove v naši pokrajini, Pokrajinske delavske zveze, da v imenu delovnega ljudstva, delavcev in nameščencev, poudarim solidarnost z ostalimi stanovi v boju za obrambno slovenskega števila, slovenske zemlje in vsega slovenskega naroda.

Sedanjo dobo označuje razdvojenost duhov. Nasprotniki pa ne zavzemajo vedno in povsod povsem doslednega stališča. Iščemo začasnje ali trajnejše kompromise. Eni se hočejo zavarovati pred presenečenji ter na ta način tudi lažje braniti. Drugi pa je to primerna taktika, da z večjo gotovostjo uvajajo svoje težnje. Zaradi tega trpijo posamezniki in celi narodi.

Slovenski narod občuti še dalec napredke tako nejasnosti, ki je celo predpostavljala, da obojni možnost združitve komunističnih občestvenih nazorov z narodno opredelitvijo. V prvem času, po aprilu 1941. leta, so mnogi mislili, da bi bilo koristno in priporočljivo vsaj taktično sodelovanje, zlasti z vidika popolnoma naravnih osvobodilnih stremeljenj. Pozneje se je izkazalo, da je kompromis nemogoč, ker gre za nasprotna nazora, ki morata medsebojno trčiti, ko se približa čas politične ter socialne in gospodarske dejavnosti namesto začetnega negativizma. Nalogo za bodočnost so prav tiste, ki pokazuje, da je razlika med njima jasna in nepremostljiva.

Zato se danes ozorje močno jasni. Po tolikih razočarjih in neutemeljenem, pretiranem optimizmu zmaguje razsodnost, ki pa ne pomeni odpovedi v narodnem smislu, temveč prav nasprotno: gre po zakonito označeni, na mednarodnem pravem redu zasnovani poti, ki vodi brez žrtve do lepše in zadovoljiveše bodočnosti.

Na ta način naj bi bilo ohranjeno ljudstvo kot celota ter vse narodne premoženje, naravne odklike in stvarno dobrine, da bi potem narod z vsemi svojimi sestavnimi deli užival plodove pravične nacionalne in meddržavne ureditve. Slovenski narod naj bi ne postal predmet škodljivih mednarodnih stremeljenj, temveč naj bi izšel iz te vojne kot naravno nezrpadet in pri polni moči, da izvrši svoje poslanstvo v skladu s kulturnimi, socialnimi in gospodarskimi koristmi.

S tega vidika je preostali sedanjo protikomunistično opredelitev in zavedno delo, ki je po hvalevredni zamisli predsednika gospoda generala Rupnika zajelo veliko večino prebivalcev te pokrajine in ki pridobiva vedno več pristašev tudi v ostalih krajih, kjer prebivajo Slovenci. Vse to je smatrati za posledico pripravljanja, da je Slovencem namenjena boljša usoda v lastnih, narodnih mejah ob pravičnem in enakovrednem sodelovanju z drugimi narodi, narekovanem po kulturnih in socialno-gospodarskih nužnostih. Posebno utemeljitev pa najde v vojnih razmerah, ki zahtevajo od vsekega naroda, t. j. tudi slovenskega, čim pametnejšo

Vsi prevdarni Ljubljancini so že sneli iz dvojnih oken vsa notranja okna in jih lepo zložena spravili tako, da je najbolj verjetno, da bodo tudi v primeru letalskega napada na mesto ostala cela. Ali ste tudi vi to že storili? Ali se zavedate, da boste lahko ob vse šipe v oknih, če ne boste pravočasno sneli notranjih oken?

Tečaj za popravne izpite. Z julijem začnemo pripravljati dijakov (inje) za popravne izpite. Poučujejo profesorji. Honorar zmeren. Prijave dnevno od 8 do 12 in od 14 do 16: Instrukcije - Novi trg 5.

Zobni ambulanzij Dentistične šole. Vozova 8, posluje ob ponedeljkih, sredah in petkih od 8 do 12. Cene nizke.

Opozorilo. Da bo oddih na vrtni ali v naravi še bolj prijeten, si pomagamo s lepo godbo. Nove plošče s modernimi skladbi in gramofone za izposoja proti mali odškodnini. Trdka »Everest« v Prošernovi ulici 44.

zadržanje, da bi bile žrtve manjše in življenje znošnejše.

To je obenem glavno opravilo za naše postopanje in bi vsako nasprotno pojmovanje kompromitiralo vse, kar je na njem utemeljenega in v narodnem smislu svetega.

Nihče ne more rešiti naroda, če se sam ne znajde! Kar bodo drugi storili koristnega za Slovence, bo le priznanje njegovega lastnega dela in veljave! Zato je nujno, da se ves narod združi in da v slogi med stanovi reši vsa socialna, gospodarska in kulturna vprašanja, da s tem ustvari predpogoje za lepo nacionalno bodočnost.

Da dosežemo ta cilj, moramo biti dosledni in previdni. Vsako pretiravanje bi bilo škodljivo! Potrebno je predvsem, da skušamo zadovoljiti upravičene potrebe sedanjosti in pripravimo načrte za bodočnost. V tem oziru, to je glede na sedanost, ne moremo storiti vsega sami. Ozirati se moramo na splošne razmere in računati z dejstvi! Kot glavno pravilo naj velja načelo pravne doslednosti in zakonitosti v upravi ter celotnem našem udejstvovanju, da si tako zavarujemo položaj v svetu, ki nam gre po obstoječem pravem redu.

Glede na bodočnost pa si lahko želimo, da bi bila čim lepša. V tem pravcu moramo imeti pred očmi težnje posameznih stanov, zlasti delovnega ljudstva.

Slovenski delavci odklanjajo komunistični nauk o popolni gospodarski in socialni enakosti, obsoja pa prav tako kapitalistični gospodarski in socialni stav. Prvemu očita pomanjkanje svobodne iniciative posameznikov, drugemu pa prisvojitve ustvarjenih vrednot po pravih prisvojevanja tujeja dela in njegovega dobička. Delavstvu v ogromni večini priznava, da je neenak položaj posameznika v družbi nujnost, ker je neenaka tudi uporaba lastne sile in sile svoje okolice. Zahteva le, da so osnovni življenjski predpogoji vsem zagotovljeni in da se za enakovredno delo prizna enaka odmena. Zato se ne zadovoljuje s tem, kar je imel pred vojno. Hoče, da bi država z večjo silo in smotnostjo posegla v urejanje socialnih in gospodarskih vprašanj, predpisala najmanjši obvezni zaslugek v skladu z utemeljenimi življenjskimi potrebami, omejila pretirane zasluge, uporabila višje v korist splošnosti in omogočila pravilno ter sorazmerno ocenitev deleža posameznikov pri vsenarodnem gospodarskem doživanju.

Dosedanje delo dokazuje, da je slovenski narod na pravi poti in da je njegova vedno večja strnjnost pri pozitivnem udejstvovanju porok za samohranitev v sedanjih prehodnih razmerah ter pravilna podlaga za bodočo opredelitev. Zato je hvaležen tistim, ki so bili dovolj odločni, da so prevzeli njegovo vodstvo v teh izjemnih, težkih časih in dosegli priznanje ter upoštevanje njegovih pravic. Pri tem postavlja na prvo mesto nesebično delo predsednika gospoda generala Rupnika, ki je s svojim odločnim nastopom preprečil še večje trpljenje. Današnje zborovanje je viden dokaz te hvalečnosti in s tem zaupanja v bodočnost.

Boji na italijanskem bojišču

Berlin. Mednarodni poročevalski urad dodatno poroča o položaju na italijanskem bojišču: V naslednjih dneh je računati s ponovno močno pozitivitvijo večjih bojev na obeh straneh Trasimenskega jezera ter pri Perugia, posebno še, ker so nemške izvidnice ugotovile zbiranje močnih sovražnikovih napadalnih oddelkov.

Berlin, 30. jun. Na italijanskem bojišču je s sovražnim pritiskom rasla tudi trdota odpora. Nasprotnik je na obalnem področju, jugozahodno in južno od Sienne ter na zahodni obali Trasimenskega jezera uporabil zopet številne oklepnike ter je podpiral svoje napade z zelo silovitimi topniškimi ognjem in z močnimi letalskimi oddelki. Izredno težki so bili boji pri Brenni, pa tudi južno in jugozahodno od Sienne niso sovražni napadi imeli nikakega uspeha.

Posebno dobra je bila obramba nemških padalcev in grenadirjev zahodno od Trasimenskega jezera. Tik severno od malega jezera Chiusi je napadel sovražnik v zgodnjih jutranjih urah zaporedoma v več valovih po zelo težki topniški predpripravi. Težišče napada je bilo na odseku Lopi la Villa, kjer je 25 oklepni-

Pomen pogodbe med Nemčijo in Finsko

Berlin, 1. julija. Nemško sobotno jutranje časopisje posveča uvodne članke dogovorom Ribbentropa s finsko vlado ter govori o nemški vojaški pomoči, ki odseva velik političen vpliv te nemško-finske pogodbe.

Dnevnik »Völkischer Beobachter« podčrtava, da je pripisovati pogovorom v Helsinkih več pomena, kakor le vojaško silo in potrebo. V tej uri, tako piše list, je dala Finska razumeti boljše-vizmu, da je ta vojna, ki jo vodi finski narod v obrambo svojega življenja povezal Finsko z Evropo, proti kateri se zaletavata boljše-vizem in njegovi zavezniki. Največje breme napada nosi Nemčija in čimbolj trda bo ta vojna, tembolj odločna bo borba za biti ali nebiti in Finska je zavzela v celokupnem vojnem vodstvu tisto mesto, ki ji z ozirom na položaj pripada. List pripominja dalje, da je Finska sedaj svojo odločitev, ki jo je že pred pričetkom vojne sklenila, sedaj še bolj trdno potrdila. To je mogla storiti, ker je obnašanje Nemčije v borbi proti boljše-vizmu popolnoma brez kompromisa ter se Nemčija zaveda zgodovinske odgovornosti, ki jo prinaša ta borba.

Casopis »Deutsche Allgemeine Zeitung« kaže na to, da so Angličani in Amerikanci menili, da ni možno sodelovanje med obema državama, ker je Nemčija avtoritarna, Finska pa demokratska država. Pozabili so, da ne vodita niti Nemčija niti Finska vojne za to, da bi si pridobili nova ozemlja, oporišča in dobičke ampak sta morali seči po orožju, da si pridobita narodni obstoj in varnost za bodoče življenje. V tem oziru pa vlada v resnici idealno soglasje in naravno je, da bodo življenjske koristi Nemčije in Finske v odločilnem trenutku pomembno vplivale na ves potek bojev.

Stockholm. Tudi stockholmsko jutranje časopisje prinaša v petek dolga poročila njihovih poročevalcev iz Helsinkov. V listu »Dagens Nyheter« poroča poročevalec Hamrin, ki se je ravnokar vrnil iz Helsinkov med drugim: Vsi so zelo začudenji da vlada v Helsinkih takšen mir. Nikjer ni bilo opaziti kakršnih znakov, ki bi kazali na politične nemire. Omembe vredno je, da v političnih krogih v Helsinkih ne premetirajo pesimistično nadaljnega razvoja na bojiščih.

Finsko vojno poročilo

Helsinki, 1. julija. Na Karelijski ožini je bilo težišče sovražnikovega napada še nadalje na področju med Suomenvedenpohjanju in Karisalmijem. Pri Tali-lhantali je podvel sovražnik, ki so ga podpirali topništvu, borbena letala in oklepnike brigade, napade na naše položaje. V ogorčenih bojih so bili odvrnjeni poizkusi proboja; sovražnik je doživel težke izgube. V zadnjih 24 urah je bilo na tem področju uničenih 57 sovražnikovih oklepnikov, od teh jih je uničilo letalstvo 23. Severno od Heinjokija v smeri proti bojni črti Aeyraappaaeju in Vuoksenu je izvedel sovražnik brezuspšne napade s slabšimi silami.

Na Anaški ožini je bil posebno močan sovražnikov pritisk v smeri Viteleraja in na morskem področju severno od te črte. Naše čete so odbile na več

kov podpiralo prvi napadalni val. V hudih in na obeh straneh zelo ogorčenih borbah so nemške čete skupno s topništvom preprečile vse prebjalne poskuse. Uničile so 12, večinoma težkih oklepnikov, očistile nekatera prehodna nastala vdorna mesta in privedle številne ujetnike. Nadaljnje potnapade so izvršili nemški grenadirji vzhodno od Perugia na odseku pri Pigionu, kjer so zmanjšali neko sovražnikovo vdorno mesto.

Berlin, 29. junija. Severno od Grosse-ta je snila prva četa nekega oklepnikega oddelka pod vodstvom poročnika Mejerja v napad sovražnika, ki ga je podpiralo 80 oklepnikov. V kratkem, ostrem boju je uničila osem oklepnikov in dva protiolepnika topova. Višji narednik je nato s svojo oklepnisko posadko zajel deset sovražnih oklepnikov.

S strojnicami na poljske delavce

Benetke, 1. julija. Kmete, ki so bili v dolini reke Pad na poljskih delih, so v zadnjih dneh obstreljevali ameriški letalci s strojnicami. Po dosedanjih podatkih so ubili v enem dnevu 62 oseb, med temi je 21 žena in dve deklici pod desetimi leti.

mestih v ogorčenih bližinskih bojih sovražnika nazaj ter mu prizadejale hude izgube. V neki gozdni bitki večer je bila uničena neka sovražna divizija, ki je hotela izvesti neko obkolitveno gibanje. Pri tem je izgubila več sto vojakov. V smeri Maasselke je podvel sovražnik krajevne napade posebno na področju Juustjaervi.

Finske in lahke nemške pomorske sile so se zapletle v pretekli noči v vzhodnem delu Finskega zaliva v bitko s sovražnikovimi torpednimi motornimi člni, pri čemer so potopile tri sovražnikove edince.

Finske in nemške zračne letalske sile so bombardirale sovražno zbiranje oklepnikov in kolone čet severozahodno od Talijsa. Finski in nemški lovcii in kopenska obramba so sestrelili 50 sovražnikovih letal, od teh 14 na Aunuški ožini.

Diplomatski stiki med Finsko in Združ. državami prekinjeni

Helsinki, 1. julija. Državni informacijski urad je izdal večeraj tole novico:

Zastopnik severnoameriškega poslanstva na Finskem je sporočil v petek ob 18. uri finskemu zunanjemu ministru, da je vlada Združenih držav sklenila, da prekine svoje diplomatske zveze s Finsko ter da je naprosila švicarsko vlado, da prevzame severnoameriške koristi na Finskem.

Prebivalci finske vasi utonili

Helsinki, 1. julija. Na obali finskega jezera Suwantojaevi pri Rokkali je našla neka patrulja ostanke begunske kolone, ki je poizkušala pobegniti boljše-vizkemu strahovanju. Med drugim so potegnili vojniki iz vode več trupel in na podlagi dokumentov mrtvih so mogli ugotoviti, da so to Kareljci iz vasi Jokuisu pri Viipuriju. Pri nadaljnjem iskanju so našli vojniki na dva teška ra-njena Finca, katerima je uspelo, da sta se rešila iz vode na suho. Eden od teh je

Anglija se boji nemirov v Palestini

Izmiz, 1. julija. Povečanje britanskih čet v Palestini razlagajo v tamkajšnjih uradnih krogih s potrebo zadušiti nemire, ki so izbruhnili zaradi poostitve židovsko-arabskega konflikta. Kakor je bilo ugotovljeno, so posebno povečali oklepnike edince. Stalni napadi na petrolejske vode v Siriji, Transjordaniji in Palestini, dalje stalni nemiri in sabotaže v Siriji potrjujejo te navedbe. Šele pred kratkim je bil s silo zatrt nemir v kopališču Saradža pri Damasku, pri čemer je bilo ubitih sedem oseb, devet pa ranjenih.

Kakor nadalje izvemo, je bila britanska vojska uprava prisiljena, da je zaprosila, da dobi severnoameriške čete iz Severne Afrike. To je naredila

Degrelle govori

Berlin. Odlikovanec z viteškim križcem SS-Sturmbannführer Leon Degrelle je govoril na nekem zborovanju valonskih delavcev, ki delajo v berlinskih tvornicah za orožje.

Potres v zahodni Anatoliji

Carigrad, 1. julija. Potresni sunki v Gedizu v zapadni Anatoliji trajajo še nadalje. Minaret slavne gediške mešije se je zrušil. Tudi v Carigradu so čutili potresne sunke.

Kratka poročila

Zeneva, 1. julija. V Kalkutti so pričeli šoferji izvoščkov s stavko, ker je nek pijan ameriški vojak usmrtil nekega šoferja. Poveljnik severnoameriških čet brigadni general Gilbert Cheves je moral objaviti izjavo, v kateri globoko obžaluje neprijeten dogodek in poroča, da je bil doletni vojak aretiran in obsojen na smrt.

Zeneva, 1. julija. Tako zvana Bono-mijeva vlada poizkuša sedaj, tako javlja dnevnik »Daily Sketch«, pregovoriti britansko vlado, da bi dovolila imenovati posebnega poslanika v Londonu. Vendar pa, tako misli »Daily Sketch«, tej prošnji ne bo ugodeno.

Zeneva, 1. julija. Kakor poroča iz Kalkutte, je bilo ugotovljeno na zborovanju pomožnega komiteja slepcev za Indijo, da živi v Indiji 3 milijone slepcev. Dalje je bila izrečena tožba, da morajo v Indiji slepci beračiti, medtem ko so povsod drugod osnovali za slepce azile in izobraževalne šole.

kmalu umri, drugi pa se je kmalu opomogel ter pripovedoval:

Imenujem se Eyert Lukkarinen ter sem bil kovač v vasi Jokiusu. Pripravili smo se za beg, ter bi se tudi pravočasno rešili, če nas ne bi zadržal sovjetski letalski napad, ko smo bili na cesti, ki je med obema jezeroma. Ko smo hoteli nadaljevati z begom, nas je dohitela četa boljševiskih jezdecev. V zadnjem trenutku smo poskušali pobegniti. Jezdci so obkolili vsa kolono ter nas prisilili, da smo zapustili vozila. Nato so streljali proti konjem, tako da so ti pobegnili z vozovi. Videli smo, kako so se vsi potopili v jezero. Boljševiški jezdec so nas prisilili z udarci koračev in puškinih kopit, da smo tekli poleg njih. Mnogi izmed nas so se zrušili zaradi napore in pomendrali so jih drveči konji. Tudi jaz sem bil med temi, toda imel sem srečo, da me niso pomendrala konjska kopita. Vkljub sunku z nočem v hrbet mi je vendar uspelo, da sem dosegel cestni jarek. Odtod sem opazoval nadaljnjo usodo svojih rojakov. Boljševiki so zapodili moše in žene v ceste v jezero. Ker so se nesrečni bratili, da bi skočili v vodo, so streljali boljševiski na nje s strojnimi pištolami. Ko so morilci odšli, sem se počasi splazil naprej.

Obstreljevanje otoka Narvi

Berlin, 1. julija. Pred nekaj dnevi so se v naraščajočem miru približale lahke nemško-finske pomorske sile sovjetskemu otoku Narvi, ki je v Finskem zalivu. Sovražne baterije je presenetli nemško-finski topniški ogenj in eno uro so obstreljevale nemške baterije sovjetsko oporišče. Sovjeti so odgovorili z ognjem, toda že po kratkem času so morale sovjetske baterije ustaviti ogenj. Gosti visoki črni oblaki so ležali nad otokom in neprestano so sledile eksplozije druga drugi. Neka sovjetska zaščitna ladja, kakor tudi hitri bojni člni so poizkušali odbiti nemško-finski oddelek od otoka. Bili pa so odbiti, pri čemer je zaščitna ladja bila zelo prizadeta. Po razdejanju olajkih naprav so se nemško-finski člni umaknili.

gotovo iz političnih razlogov, da bi razdelila odgovornost v poostrem položaju za zatiranje arabekega gibanja v Levanti tudi na Združene države. Arabci pa vidijo v tem britanski slabost, na drugi strani pa to krepi židovsko politiko, ki se nanaša vedno bolj na dobrotnike iz Združenih držav. Židje vidijo v Združenih državah glavno oporo za svoje cionistične želje in terjatve.

Izmiz. »Jewish Agency« Mozes Schorrock je izjavil na nekem zborovanju v amfiteatru v Haifi, da ni resnični cilj cionistične politike le izposlovanje dovoljenja za vseljevanje židov v Palestino, ampak tudi ustanovitev židovske države, ki bi naj obsegala vso Palestino. Vkljub angleški »Beli knjigi« pa prihaja dnevno mnogo židov v Palestino. V Haifo je pred kratkim prišlo 571 židov iz Italije in 108 židov iz pokrajine Jemen. — Angleški bogataši bodo morali židom tudi plačati, plačati pa na škodo Arabcev.

Zahvala. Zahvaljujem se g. primariju dr. Bajcu in asistentu g. dr. Malu za nujno operacijo, izvršeno dne 29. junija 1944. — Zahvaljujem se tudi upravi Slajmarjevega doma in čč. sestram za skrbno nego in oskrbo. Dr. Alujevič.

Važno za trafikante

Vpisnike za vpisovanje odjemalcev je treba dvigniti v ponedeljek, dne 3. julija 1944 ob 8 v Glavni zalogi. — Združenje trafikantov.

Zaplemba premoženja komunistov

Z odlokom Sufa pokrajinske uprave v Ljubljani (Št. zbirni list št. 49, z dne 1. julija 1944.) je bila zaplenjena imovina sledečim komunistom:

dr. Lovšetnu Samu, železniškemu uradniku, nazadnje stanujočemu v Ljubljani, Cimpermanova ulica št. 3-II.;

Soncu Francu, strojevodju, nazadnje stanujočemu v Ljubljani, Brankova ul. št. 5, in njegovi ženi

Sone Mariji, gospodnji, nazadnje stanujoči v Ljubljani, Brankova ulica št. 5.

Denar, topovi in kri...

Brieyška kotlina je bila torej zelo važen dobavni vir tako za gospodarske kakor za vojaške potrebe železa. Kakor so pozneje poročali mnogi levičarski listi, je pred svetovno vojno bil sklenjen med francoskimi in nemškimi veleindustrialski dogovor, da v primeru vojne med tema dvema državama kotline Briey ne sme bombardirati niti eden niti drugi od nasprotnikov.

Nemci se tega dogovora niso držali in so l. 1914, takoj ko je izbruhnila vojna, zmetali na brieyško tovarne velike množine granat, tako da so morali delo v rudnikih ustaviti. Francozi pa so se dogovora strogo držali in niso bombardirali brieyških rudnikov, čeprav jih je zasedla nemška vojska. Ali je francosko glavno vojaško poveljstvo namenoma prezrlo važnost brieyških rudnikov, od katerih bi bili Nemci lahko imeli veliko koristi?

To se mi zdi verjetno, kajti Fernand Engerland, mož, o katerem ne morem reči, da ne bi bil pošten, je v zbornici dne 24. januarja 1919 omenil, da je poslal po nekem uglednem članu akademije glavnemu vojaškemu stanu spomenico. Ernest Flandin pa je v isti seji pojasnil, da je že 23. decem-

bra poročal v glavni stan v Souillyju, naj bi II. armada bombardirala po Nemcih zasedeno kotlino. Tej svoji izjavi je dodal tudi točen načrt o legi poglavitnih rudnikov, ki so bili takrat še v polnem obratu.

O tej izjavi poroča Engand sledeče: »Čez nekaj dni sem izvedel, da je nek majhen oddelk II. armade izvršil napad na Brieyško kotlino. Toda prepričan sem, da napada ni bilo. Šel sem v glavni stan, da poizvem, zakaj se napad ni izvršil. Poveljnik glavnega stana pa mi je pojasnil, da je prejel general Guillaume, poveljniki II. armade, nalog, naj napade ustavi, in sicer iz dveh razlogov: 1. ker Brieyška kotlina ne spada pod okrožje II. armade in 2. ker si vrhovno vojaško poveljstvo pridržuje pravico, da sme le ono dajati povelja za bombne napade.«

Na seji istega dne (24. jan. 1919) je Engand točno pojasnil, da je Comité des Forges izposloval pri glavnem vojaškemu stanu, da naj bi rudnikov v Brieyju ne bombardirali. Štiri leta so potem Nemci lahko črpali železo iz teh rudnikov in prav to železo jim je pripomoglo, da so se lahko vojskovali in da bi bili skoraj zmagali.

Meseca marca 1917 poroča zaupno nek nemški general kanclerju Bethmann-Holwegu:

»Na našo srečo Francozi ne nameravajo porušiti brieyških rudnikov, kajti zaradi pomanjkanja železa bi utegnili naša vojna slabo končati.«

V francoski zbornici pa je bivši predsednik Viviani l. 1919 opozoril na sledeče:

»Nemške železarske zadrage so izjavile, da če bi bila brieyška kotlina v naši posesti, oziroma, če bi jo bilo porušilo naše topništvo, bi bilo vojne konec že po šestih mesecih.«

»Temps pa ni bil tega mnenja, kajti meseca marca 1916 je zagotavljal:

»Naši sovražniki ne morejo dobiti niti enega kilograma železa iz brieyških rudnikov. To lahko matematično dokažemo.«

V celi vrsti gospodarskih člankov si je republikanski večernik resno prizadeval, da bi dokazal nesmisel. Članki so bili podpisani z imenom: Maks Hoeschiller. Kmalu potem je bil Hoeschiller imenovan za vodjo dopisnega in propagandnega urada družbe Comité des Forges.

Schneiderja in de Wendela pa je kaj malo brigalo, da Nemci istočasno izkoriščajo dragocene zaklade brieyških rudnikov. Poglavitno je bilo to, da njihovi lastni rudniki in njihove železarne niso porušene in dejstvo, da bi vojna čim dalje trajala.

XII.

Tek se veča med jedjo.

Zaradi Comitéja des Forges je torej vojna l. 1914—1918 trajala štiri leta, med tem ko bi se bila lahko končala v šestih mesecih. Schneiderju je dala svetovna vojna 4 milijarde in pol čistega dobička. Lepa vsota, ki priča, kako mastno so zaslužili tudi drugi njegovi trgovski prijatelji, bankirji in trgovci s topovi.

Stvar je pač takšna, da se veča tek med jedjo. In tako so se po vojni bankirji kar brž razgledali za novim zaslužkom celo izven svojega kroga. Po etati so hoteli tudi oni sami plavžarji in rudniški posestniki, saj so si obetali od versajske pogodbe še velikih dobičkov.

Francija je imela v Loreni le 25 odstotkov železa proti Nemčiji, ki je imela 75 odstotkov železa. Po versajski pogodbi pa je pripadlo Franciji kar sto od sto vse proizvodnje železa. Schneider in de Wendel sta dobro vedela, zakaj nista pustila, da bi bombardirali Brieyško kotlino in sosednje nemške rudnike. Gotovo sta že vnaprej vedela, da se bo vojna za Francoze dobro končala. Mogoče sta računala tudi s tem, da bosta dobila za raznim državam izkazane usluge tudi one lorenske rudnike, ki so doslej spadali pod nemško državo.

Takoj ko se je vojna končala, je Comité des Forges predlagal vladi dva važna predloga:

1. sekvester ter postopno delitev lorenskih rudnikov,

2. zasedbo sarskega ozemlja.

Da bi čim prej izvršil sekvester, je Comité des Forges ne glede na zahteve visoke finance sestavil pet skupin kovinarskih zadrug stare Francije, in sicer tako, da je imela vsaka teh skupin za poglavarja Schneiderja, oziroma de Wendela, Longwija, Marina et Homécourta in »Nord-Est«. Likvidacija je bila poverjena Charlesu Alphandu, bodočemu poslancu Francije v Moskvi in Carigradu. Znesek likvidacije je bil namenjen za obnovo poškodovanih rudnikov v osvobojenih krajih. V resnici pa so porabili za osvobodene kraje le najmanjše drobtinice od velike mize. Nasprotno je teh pet skupin plačalo le majhen odstotek pogojenih stroškov. Novi gospodarji so s pretežno, da manjka premoгаа, pritisnili na populističnega Alphanda, da bi poseleš likvidacija lorenskih rudnikov in delavnice, čes da ne morejo delati in proizvajati toliko kakor pred vojno. Alphand jim je ustregel in je hitro opravil likvidacijo. Francoska država pa je zaradi te naglice izgubila sedem milijard frankov. V zgodovini je bilo to največja plenitev, ki jo je izvedli komisija mešetarjev in špekulantov v obliki sekvestra.

Boji in zmage domobrancev na Notranjskem

Večna beseda našem času

O uspešnih akcijah, ki so jih v zadnjem času izvedli domobranci na Notranjskem, smo predeli sledeče poročilo:

Zasnovali so tolovaji megalomanski načrt: uničiti vse postojanke slovenskega domobranstva od Logatec do Borovnice in Vrhnik, a na Vrhnik narediti pokolji. Zato so 12. junija napadli celo železniško progo oziroma s motilnimi akcijami na Raketa in Igu, Napadli so kar s 3 brigadami: Gubčevo, ki velja med tolovajskimi kot najboljša, Tomičevo in 15. brigado ter z Notranjskim odredom.

Račun brez krčmarja

Seve, račun brez krčmarja. Niso ponisili, da je domobranci meč bliskotit. Vse, kar so premogli, so vrgli na mali Stampetov most, misleč, da bodo ares kaj naškodili prometni cesti Ljubljana-Trst. Bombardirali so most in podsko celo z artilerijo in minometali, a zračni udar je bil neveljavna stvar, a rezultat: par porušeni bunkerji, in z veliko muco sesut samo eden obok mostu. Iz obupa so požgali par lesenih hiš ob progi do Verda in nekaj telegrafskih drogov, a na par mestih razstrelili račnice v širini 20 cem. Zares sijajna omoč velike OF mali SSSR.

Domobranci meč je udaril

In domobranci meč je udaril iznenačena ter trdo. Z oklopnim vlakom je rihumela dobro organizirana pomoč, zgrabila bataljon 15. brigade pri 200 m od vrat Dobrih 20 minut in bataljon, ki je imel nalogo, da pohrsta 200 m od se obrne k Vrhniku, jo je poobil nazaj k Vinem vrhu. Med potjo je bil svoje mrtve levo in desno. Zaradi obro merjene mine je med drugimi blezal 300 metrov nad postajo tudi eden adoljevski prisklednik.

Energičen udar oklopnih vlakov k lampetovemu mostu je takoj razčistil pot: strojnica se zasedle važne taktične 250, posadka je takoj popravila škodo in je bila nared. Cisto na uho povedano 250 ki komandi, med posadko ki je junaško vzdržala ves ogenj, ni mrtvih niti ranjenih. In še nekaj: tolovaji niso imeli niti toliko časa, da bi si ogledali malo plaščico znotraj, kajti prihumeli so že stopni vlaki in šlo je po hribu navzdol niti najmanj ni zanimivo kdo je vodil to plope vlake, enostavno slovenski doobranci.

Komunisti odvažajo ranjence

Patrole, ki so bile poslane 13. junija vse smeri, so ugotovile, da ta tolovajka sila z zgoraj omenjenim napoleonovim načrtom že breznačrtno beži na jug s seboj vsi ranjenci. Vozi jih na vohih, a mrtve puščajo, ker nimajo časa. Zogče bi koga zanimalo koliko voz je skozi katero vas in koliko jih je lo na vozu? Prosim: skozi Otavice 19 z 7 na enem vozu, a skozi Kolježek 4 zvi s po 8 ranjencev na enem vozu.

Geslo: Beži, dokler je čas

Junaki teme so kaj hitro izprememili svoj načrt ropanja nekaterih osebno željnih Vrhničankov ter se preusmerili na jug. Geslo: beži dokler je čas. Zlajši so se s tem, češ saj se ne morejo peljati naprej, ko čez most ne vozi tki. In zopet so se zmotili, ker niso šunali na poveljniško spretnost in organizacijsko sposobnost slov. domobrancel. To so ob tej priliki občutili tudi i ponovnem napadu na Stampetovem mostu 14. junija ob 3. uri, ko so ponovnapadli most, pa so jih topovi in težstrojnice podušile, da je to pretrdo. Isti njihov šjuriš, hurač izza kamenja ni meplial niti osamelega nočnega strazarja, ki je flegmatično stal in hladnogovno kadil dalje svoj Zeta, a poveljujčemu višjemu častniku javil: »Napadajo od tam, mislilo je da bo danes bolše, pa ne bo nič.« Zapele so strojnice, zahneli topovi, pa je bilo kmalu konec.

Toda z volovsko vprego se ne da bežati

Čisto verjetno je, da je tolovajski vohun gledal ali pa dober potuhnen prijatelj javil visoki komandi OF kako je izgledalo smotno prestopanje in prekrovanje domobranci enot, kajti ko so prišle do Raketa in od tam pod svoimi poveljniki višjih enot maj. Lehmannom in Bajcem so brez borbe zavzeli

Cerknico, Gradišče, Slivnico, Martinjak in Grahovo. Stari izkušeni višji častnik iz štaba pa je že začel pripravljati fortifikacijski zaklon čezam vzhodno od Cerknice. Kakšen je bil ta zaklon, naj pove OF komanda sama, ozir, da ne bo postala rdeča pri svoji laži, naj to povedo njena dela: niti enkrat ga ni napadla, razen če vriskanje iz varnih hiš daljnega Martinjaka ne pomeni velenapada.

Banditski strateški umik, pa ne teče tako kakor bi trebalo, enostavno ne gre, pa ne gre. Le kako bi, ko se reaktivirajo volovski vozovi ubogemu kmečkemu ljudstvu, pa vol ne gre tako hitro kot konj. Zatorej ostane edino, da se enote vržejo v žrelo borbe pa naj velja kar hoče. Saj nekaj stoltnj prisilno ali pa na goljufijo mobiliziranih ubogih Primorcev ali Kraševcev ne pomeni za KPS nič, ali pa še manj kot nič.

General Jaka in njegovi uspehi

Pravijo, da je handitski vojski komandiral ex konjeniški polkovnik, sedanjí tovariš generalleutnant Jaka Avšič. V Cerknici je ba je imel celo miting. Kdor pozna tega »vodjoc«, je vsaka beseda o njegovih taktični in komandni vrednosti odveč, kajti tukaj je »položiti svoj generalski izpit, ko ni spoznal niti ene poteze domobranskega vodstva. Tako je n. pr. modri potez zapustitve K. 1114 razumel Jaka kot svoj »uspeh«. Tarkoj je to na vsa usta povedal vsem Cerkničanom. Seve, dalje od Cerknice ni šel, ni izkoristil svoj uspeh. Zakaj? Ker enostavno ni mogel. Kako to? Ker ga domobranci pač niso pustili, ker je to bil njihov načrt.

Tudi uspeh sledečega dne je pripisoval Jaka svojemu konjenišemu Pegažu. Vendar se mu je čudno zdelo, ko so mu domobranci tipali obisti preko D. Jezera in Otoki k Gor. Jezeru. Tisto trapaslo vriskanje izza Cerkniških hiš so pa gladko preganali sijajni borci motoriziranih topov in pa minometi, ki so junake notranjskega odreda preganjal iz hiše v hišo po Cerknici. Tisto vriskanje se je kaj kmalu spremenilo v jecanje in vzdihovanje ranjencev.

Pionirji - cvet domobranstva

Sledečo noč jih je prijel za vrat domobrancel pehota in jih gladko vrgla ven, ne samo iz Cerknice, ampak tudi s Slivnice in Martinjaka. Dol. vasi in Dol. Jezera. Na novo zaminirana cesta je bila domobranci pionirjem igrača. Ti naši pionirji so pravi cvet domobranstva. Bistri, okretni, poslušni, vedno na nogah, so s svojim šefom delali prave čudeže strokovnega dela in poirtvovanja. Kdo je bil boljši, je res težko reči, bil je huda konkurenca med domobranci pehoto, domobranci pionirji in domobranci koleksarji. Kot rože so se razcvetale ekplozije za ekplozijo na cesti v zasmeh tolovajskim amaterjem-minerjem. Kako to? No, angleško razstrelivo so dajali v lesene škaltipe, češ, tako ga priprave domobranci pionirjev ne bodo našle. Kako naivni, čisto konjeniški. Pionirji so našli prav vse mine. Za koliko časa so nas zadržali? Nič.

In zopet so zadržale strojnice ...

V tem je postalo tovariš generalleutnantu Jaki vroče. Začel je vlačiti iz svojih skrivališč ter noč in dan hiteti k jugovzhodu, smer Čabar. Le zakaj, ko sta Gubčeva brigada in Notranjski odred imela samo uspehe in uspehe. Saj so vendar trdili, da na Vel. Bloke, Lož in Stari trg ne bo nikdar stopila domobrancel noga. Le zakaj strateška koncentracija sil nazaj, ali po domače: zakaj odstopanje in beg? To bo Jaka objasnjal na mitingu v Čabru, ali pa Ante Novak.

In zopet so zadržale domobrancel lahke ter težke strojnice na višinah Gollega, Radljeva in Liseca. In zopet so sejalí tolovaji nepoznane mrtve, kolikor jih od višjih glav niso odnesli. Koga so pa odneeli? Evo:

- poveljnika 2. bataljona Gubčeve brigade;
- poveljnika Notranjskega odreda;
- obveščevalca Notranjskega odreda;
- poveljnika 2. čete Notranjskega odreda.

Komunisti bežijo na vse strani

In da bo potevajsčina konjeniškega stratega popolna, so domobrancel enote še enkrat zavlekle tega genija v taktično

vroče, naslonivši se na utrjeni položaj, katerega se poduhati niso smeli nepremagljivi junaki Notranjskega tolovajkega odreda.

In zopet so jim terenski obveščevalci z Raketa narobe povedali, kajti naslednjega dne so zaropotali domobranci topovi, začel se je obkoljevalni manever, pritičkale so enote, ob 9 uri zjutraj dne 25. junija je bil stri prav zadnji odpor teh veeleslavnih brigad, ki so doživele, da jih Sl. dom. poišče v njihovih brigadah in utrdbah ter jih vrže ven. Sedaj je zelo šlo v glavo tovarišu Jaki, da taktike prav za prav ne zna. Naenkrat se namreč oglašajo strojnica izza hrbta, a s strani pritise Ljubljanski domobranci odred. Vse junaške tolovajske zasede okoli Križne gore, Lipšena in Stražišča, jo kar junaško popihajo nazaj, o j le nazaj. Vsi naprej pripravljene položaji naj se bore sami, ni gremo. Prekopavanje ceste okoli G. Jezera ne zadržuje domobranci motokiklistični oddelek Rajonski odbor Cerknice ter štirje iz VDV jo brišejo iz Gor. Jezera v gozdove Stražišča, samo da jih domobranci ne dobe. In potem ploha kurirk in kurirjev, ki pride k Cerknici, da povedo, kaj bo. Razne Julke in Mieke padejo po vrsti v roke domobranci zasadam, rdeče kot mak in nervozne pripoznavajo druga za drugo.

Veliki domobranci uspehi

Stari trg in Lož sta zasedena od Slovenskih domobrancel. »Junakov« tolovajev ni in ni. Zapušeno orožje vseh vrst, strelivo, nahrbtniki, kolosa, telef. centrale in žica, bombe, prenočišče, literatura, to ti je zgovern dokument uspeha. Cigavega?

Se en dokument. Koliko naštetih mrtvih je ostalo na bojiščih: tolovajev 145. Domobrancel nobeden, ker smo jih odneeli s seboj. Bilo jih je 12.

In ranjenih: tolovajev 174.

Domobrancel: 4 težeje in 31 lahko.

Se eno vprašanje. Koliko mrtvih so odnesli nepremagljivi tolovaji Gubčeve in Cankarjeve brigade ter Notranjskega odreda s seboj, naj pove komandant Jaka. Koliko ranjencev so peljali od Studena k Ložu, to prepuščamo tudi Jaki. Če pa preračunamo skupaj izgube in k temu dodamo brez skrbi vsaj še 150 mrtvih in ranjenih, potem prepuščamo drugim, da zamislijo, kako izgledajo sedaj te nepremagljive enote.

In domobrancel enote so prikoralake na Bloško planoto, v prelepi Stari trg. Lož in Pudož kljub svečanemu zatrdirju, da jih ne bo nikoli.

Sedaj pa nastopa nova doba, doba udarcev domobranci udarnih bataljonov, kateri bodo strli handiteki zalegi glav. Toliako nervozno zaželeni bataljoni so po skrbi pripravi stopili na plan.

Poveljniki brigad in tolovajski general Jaka, kam naj vas gremo še počakaj? Ali vam ni dosti ene kočevske medalje, sedaj ste dobili še drugo, prinašamo vam še tretjo?

Komunisti pobirajo »zeleniški davek«

Zaradi neprestanih komunističnih ropanj in plenjenj so ljudje ne samo brez živeža, ampak jim je zmanjkalo tudi klaje za živino, ker so jim komunisti pokradli tudi to. Zaradi primanjlovanja mrve so si pomagali živinorejci tako, da so pokosili deteljo, še preden je dozorela. Ko so jo na pol suho spravili v kozolec, so prišli takoj komunisti in so jo pokradli iz kozolecv.

Po Suhi krajini so komunisti napravili popis posevkov žitaric. Ugotovili so, kako velike njive so posejane in koliko bo pridekca. Zraven pa so takoj doležili, koliko bo moral dati vsakdo od svojega pridekca njim že ob žetvi. (Mogoče je to novi ključ za davke, ki so ga komunistični odredenci 30. aprila iskali skupaj z dr. Marušičem.)

Ljudi je ta rop zelo prizadel, saj so tako spet brez mrve, ki jo za živino nujno potrebujejo. Toda zdaj so se že nekam navadili ropanja komunističnih top in jih ta zeleniški davek ni preveč zadržil. Večja je njihova bojazan zato, ker vedo, da to ni bil zadnji rop, ampak mu bo šlo slediti še mnogi in bodo komunisti pnelili ne le mrvo za živino, ampak tudi živino in živež za ljudi.

Dokler bo trajalo to žalostno razdejanje duš, je zastoj vsak trud, da bi se družba preuredila.

A zoper to razdejanje ni drugega uspešnega pomočka, kakor da se ljudje odkrito in iskreno vrnejo k evangelijskemu nauku, namreč k zapovedim tistega, ki edini ima besede večnega življenja, to je besede, ki ne bodo prešle, ko bosta nebo in zemlja prešla.

Zakaj vsi, ki so v socialnih stvaréh res veččaki, si živo žele, da bi se gospodarsko življenje docela upravljalo po pravi pameti in tako spravilo zopet v pravi red.

Tudi Mi si želimo takšen red in se resno zanj prizadevamo, toda ta red bo docela nedostaten in nepopoln, če se vsa raznotera človeška dejavnost prijateljsko ne združi, da posnema in, kolikor je dano človeškim močem, tudi doseže čudovito enoto božjih načrtov.

Popoln imenujemo tisti red, ki ga glasno in vneto oznanja Cerkev in ki ga zahteva tudi prava pamet.

Ta red je v tem, da se vse naravnava na Boga kot na prvi in zadnji smoter vse ustvarjene dejavnosti in se pod Bogom vse ustvarjene dobrine smatrajo zgolj za sredstva, ki nam jih človek toliko rabi, kolikor vodijo k zadnjemu smotru.

Naj se ne misli, da bi bile po tem pridobitve obrti manj vredne ali manj v soglasju s človeškim dostojanstvom!

Stanko Brezar, Brkotov tovariš, je umrl

Ista krogla, ki je ubila Zupančiča Alojza — Brkota, je smrtno ranila tudi Stanka Brezara. Več tednov se je pri polni zavesti boril s smrtno in sedaj umrl.

Na bojnem pohodu se je srečal s tolovajskimi tolpami. Nastal je bojni metež, ki ni prizanesel niti krstnemu kamnu, kjer je prejel sveti krst, kjer je postal član katoliške Cerkev. Krik groze je odmeval tam od Sv. Ane, ko so v trumah cepali brezbožni krvniki slovenskega naroda in se topili v lastni krvi. Zver v človeški podobi je brez pameti rjula in se zalezavala v neprodini zid sklesanih prsi čuvarjev svetinj slovenskega naroda.

In v tem zidu je bil Stanko Brezar s pokojnim Brkotom temeljni steber. Kjer je bil pokojni Brko, tam je bil tudi Stanko. Bil mu je desnica, bil mu je zvest drug tudi v najtežjih trenutkih. Oba sta bila najodličnejša boreca za križ častni in svobodo zlato.

Dvoje mladih življenj, polnih zlatih upov, je drlo nasproti sovražnim silam, ne meneč se za svoje lastno življenje. Kosila je neizprosna smrt pred njima kakor žanjica na polju. Strah in trepet sta bila, kjer sta se prikazala: boreca za krvaveči, trpeči, za žalostni slovenski narod.

Usoda? Ne. Najvišjemu sta bila potrebna, zato ju je poklical k sebi. Nikak slučaj ni bil, da sta z eno in isto kroglo morala darovati za narod svoje mlado življenje: Brko takoj, nepozabni nam Stanko pa po nekaj tednih, ko je moral prestati še zadnje postaje križevnega pota. Čeprav je bil vseskozi pri polni zavesti, je bilo odločeno, da pojde drugovat svojemu zvestemu sodobcu.

Dva in dvajset pomladi mu je poteklo sedmi meseca maja. Ko je sredi noči v bolnišnici trpeč vdano šepetal božji Materi in prosil zase, da mu povrne ljubo zdravje, da povrne krvavečemu slovenskemu narodu zopet oni mir, za katerim tako hrepeni, mu je iz brega Krke žvrgolel slavec in ga hotel uspavati, da bi mu olajšal vsaj za nekaj časa bolečino. Ni bilo spanja, bil je le privid. Gle-

Ne, marveč vprav v njih se učimo spoznavati in spoštovati jasno Stvarnikovo voljo, ki je postavil človeka na zemljo, da bi jo obdeloval in jo različno upotrebljavil za različne svoje potrebe.

Tudi ni zabranjeno njim, ki proizvajajo dobrine, svojo imovino prav in pravično množiti.

Saj je prav, da tisti, ki služi skupnosti in jo bogati, iz pomnoženih dobrin skupnosti tudi sam po svojih razmerah bogati.

Le, da vsega tega išče v pokorščini do božjih zakonov in ne da bi kršil pravice drugih, in da vse uporaablja v skladu z vero in pravo pametjo.

Če bi se povsod in vselej tako ravnali, bi se ne le proizvajanje in pridobivanje, temveč tudi raba bogastva, ki je sedaj dostokrat tako v nasprotju s pravim redom, skoraj naravnava v meje pravičnosti in pravične razdelitve.

Tako bi se umazani sebičnosti, ki je sramota in veliki greh naše dobe, postavil nasproti, resnično in v dejanju, zakon krščanske zmerčnosti, tako mil in tako močan obemem, ki veleva, da človek išče najprej božjega kraljevstva in njegove pravice, dobro vedoč, da mu bo božja darežljivost in trdna obljuba narvala tudi časnih dobrin, kolikor jih bo potreboval.

(Qu. a. 136.)

KULTURNI OBZORNİK

Pomembna pravniška knjiga

Knjižna založba tiskarne Merkur, d. d. v Ljubljani je izdala splošni del dr. Jurij Stempiharjevega zasebnega prava. Marsiak pravnik je ob tej priliki poudaril: Vendar enkrat! Knjiga pa ni pomembna samo za pravnike. Obšni državljanski zakonik dobi na uradni mizi ne samo na prednejših županov ampak tudi podeželskih župnikov, Marsikateri inteligent — ne pravnik je že hvalil kratke, pa vendar jasne in določne opredelitve tega zakonika. Tvarina, ki jo obravnava, je prav za prav prav kot eksohen, vrhu tega je od rimskega prava dalje obdelovana in negovana kakor nobena druga. Zakonik sam pa ne more zadostovati niti poklicnim pravnikom, kaj šele nepravnikom, ki morajo segati po njem. Zato je kar čudno, da tako dolgo nismo dobili strokovnjaške razlage in obnem učbenika za akademsko mladino. Razložiti se da to, da so pravniki, ki so bili usposobljeni za pisanje takega dela, oklevali do sedaj, ker so preveč pričakovali novega zakonika, da bi ga napisali rajše po izidu novega dela. Tako se je uresničilo tudi tukaj nemški rek: Das Bessere ist oft des Guten Feind. Da je začelo delo izhajati sedaj, ko gre vojni vihar preko dežel in ko pridigajo eni načelno kulturni molk, drugi pa javkajo, kaj bomo delali za prihodnost, ko

ne vemo, če preživimo sedanost, je tem bolj hvale vredno, ker to ni samo potrditev naše volje do življenja, ampak ob enem pozitivna izpoved, da počemo največkrat v dediščine uničiti in šele potem začeti zidati na novo.

Strokovna kritika nove knjige ne sodi v dnevno časopisje, kakor je pravilno povedal že dr. Anton Urbanc v Jutru, prav pa je, da na njo tudi dnevnik opozore. Izvedeniška kritika bo priznala pisatelju, da obvlada literaturo o tej stvari in zlasti onih narodov, ki so prevzeli stari avstrijski občni državljanski zakonik, da pozna vsa važna literaturo o civilizističnem sploh, da ima dober vpogled v našo domačo uporabo zasebnega prava v judikaturi ter najnovejši razvoj tega prava pri nas in da je napisal delo, ki je na moderni ravni. Snov seveda ni slovenska, ampak šie stara avstrijska dediščina, iz naše slovenske prakse ji je pa avtor vtisnil toliko domačnosti, kot slovenski pravnik ji je dal tolikšen pečat svoje osebnosti, da je s tem storil več za slovenski značaj knjige, kakor bi bil dosegel, če bi ji bil izobesil narodno trobojnico propagandističnega uvoda.

Delo je v prvi vrsti učbenik za akademsko mladino, ki je pa seveda ne bo odvezoval od obiska predavanj, prišla bo pa prav tudi kot komentar praktič-

nim juristom, ki smo bili do sedaj navezani samo na nemške komentarje, ki so mladim tovarišem že težje dostopni. Zgodišnji slog dela vtiš, da se je pisatelj kar bal, da bi nam delo preveč ne naraslo, da se ne bi založnica ustrašila prevelikega teksta in da bi knjiga ne bila preveč draga. Kljub temu bo delo tudi za akademičnega umljivo in ne pretežko. Dasi pa ima delo pretežno praktičen pomen, jo bo tudi čisti teoretik z užiteknobral. Akademsko mladino so vojne razmere odtrgale od predavavnice, pisatelj in založnica vršita veezaslužno delo, da jim pripravljata knjige, ki jim bodo po povratku omogočile ali pa vsaj olajšale študij in usposobljenje za praktično iuridično delo, ki se bo zanj kar mudilo. Zato je močno želeli, da založnica z izdajo čim prej nadaljuje.

Se par besed o jeziku in slogu Ostra besedna in slovničarska kritika bo sicer našla različne drobtinice, ki jih bo grajala, ugotoviti bo pa morala, da je dr. Stempiharjev jezik daleč od zloglasne pokvečenice papirnate pravniške slovensčine, ki se je bohotala po pravnikiših spisih, zlasti pa po pravniški uradni spisih in jo je v polpretekli dobi prerasel povrh še jugoslovanski jezikovni plevel. Njegov jezik je vzel iz prakse vse, kar je zdravega, navlako je pustil ob strani, ni pa ostal šablonski, pisatelj mu je dal marsikatero osebo noto. Slog je lagoden in težko snov prijeto oživlja. Tako je delo tudi v tem pogledu zares slovensko, česar o nekaterih sicer v slovenskem jeziku, pa ta-

ko s tujim jezikovnim duhom prevkušanjem, napisanih znanstvenih delih skoraj ne moremo trditi. Seveda s tem ni rečeno, da znanstvena slovensčina v zadnjih časih ni silno napredovala.

Z eno besedo: izhajati je začelo lepo delo, potrebno ne samo pravnikom, ampak celi slovenski javnosti. Po zaslugi pisatelja in založnice je cena skrajno nizka, samo 80 lir. Torej socialno upoštevanje prilik, Pravniki smo pač postali gospodarsko šibek sloj, kaj ne bi tega priznavali in lepo je, da je založnica to upoštevala. Dobro srečo!

Dr. Jakob Mohorič.

Nove skladbe

Primož Ramovič: Preludij-Pastoral-Tokata za klavir. Na svetlo dala Akademski založba v Ljubljani 1944. Imenovane skladbe nadaljujejo vrsto skladateljevih v nepredolgem časovnem razmahu izišlih skladb. Po zasnovi, po kompozicijskih sredstvih, po izrazu pa tudi po tehnično izvajalski plati kažejo sorodnost s prejšnjimi skladbami. Če bi jih igrali posamezno, bi rekli, da je preludij namenjen bolj začetnikom; za nekaj stopenj višje je dvignjen pastoral; zaradi hitrega tempa zahteva dosti spretnega igralca tokata. Če pa delo v smislu suite smatramo za celoto, bo seveda za izvajalca merodajna tokata. Po izrazni strani bo našel največ prijateljev gotovo pastoral; preludij predstavlja zaradi svoje dvoglasnosti (zaradi na istem tonu ponavljanega

basa bi lahko rekli: zaradi svoje enoglasnosti) za nekaj glasbeni zametek. Tokata bi zajela, izvajana v zares hitrem tempu, poslušalca morda po svojem ritmu; zgolj glasbeno (melodično, harmonično, motivično ali oblikovno) gledana se zdi dosti monotona. Kratek srednji del prične sicer vanjo bežen kontrast, vendar premalo izrazi. V tem pogledu bi želeli od skladatelja preorientacije. Kot pri vsaki umetni, tako velja tudi tukaj: dejanska izvedba bo izpricala življenjsko možnost ali nemožnost.

Slovenska maša. Na obredno besedi-lo za mešani zbor zložil in založil Vlado Lempl. Cena 12 lir. Kdor naroči najmanj 20 izvodov pri skladatelju v St. Jerneju na Dolenjskem ali pri Orlu Silvestru v Ljubljani, Rožna dolina, Cesta XV., št. 19-1, jih dobi po 7 lir. Besedi-lo je razen Vere poslovenjeno po latinskem obrednem izvirniku. Namesto Vere je privzeto tudi liturgično besedi-lo »V duhu ponižnosti«. Tako skladba, ki je praviloma porabna seveda samo za tibe maše, izpolni cel čas službe božje Skladateljski izraz je zelo posrečen. Ponekod se približuje duhu vzhodne liturgije, močno pa je tudi čuti vpliv korala. Te vrste slog moremo v naši cerkveni glasi le pozdraviti. Skladatelj je pokazal pri svojem delu veliko spretnost: zelo malo mest dobimo, kjer skladatelj ni dobil v izvedbi svojemu hotenju primernega izraza; v splošnem pa skladba gladko teče in je bodo cerkveni zbori prav veseli.

M. T. J

Temeljite so priprave letalske zaščite

Za najvažnejše javne naprave, ki naj ob letalskem napadu služijo prebivalstvu v varstvo, skrbi ljubljanska mestna občina. Naj navedemo le nekaj primerov, da bodo zasebniki lahko videli, do kakšnih podrobnosti gredo potrebne priprave in si jih vzeli za zgled. Tudi zasebna delavnost bo namreč lahko marsikaj prispevala k izpolnitvi zaščite pred letalskimi napadi.

Obleka, posoda, živilske nakaznice

Cepprav se neprestano svetuje, naj vzame vsakdo v zaklonišče nekaj perila, obleke in odeje, je vendar treba računati na tem, da bo marsikdo ostal brez vsega tega. Od tistih, ki jih je napad zalotil na cesti in so se zatekli v javno zaklonišče sploh ne moremo zahtevati, da bi si kaj rešili, če jim je napad uničil njihovo stanovanje. Priporočljivo je seveda, da bi imel vsakdo v kakšnem zabojni ali večji dobro zaprti posodi spravljene v kletki najpotrebnejše stvari, samo na to mora paziti, da mu jih ne poškoduje vlaga. Na zbirališčih bo poslovala Socialna pomoč Pokrajinske uprave in Rdeči križ, ki bosta skušala tistim, ki so bili ob vse, preskrbeti jedilni pribor, posodo, obleko in odeje.

Kdor bo pri napadu izgubil živilske nakaznice, bo dobil na zbirališču novo. Vendar se bodo taki slučajji primerili le tedaj, če bo napad okrog prvega, ko blaga še ni bilo mogoče dvigniti.

Vprašanje preskrbe z vodo

V marsikaterem velikem mestu je po kratek napadu ena največjih težav oskrba z vodo. V Ljubljani se nam hvala Bogu ni bati da bi kdaj umirali od žeje. Če nam uničijo naš vodovod bo sicer središče mesta v precejšnjih škripcih, vendar imamo tudi tukaj 90 vodnjakov s pitno vodo. Pa tudi ostali vodnjaki bi prav prišli, saj je mogoče vodo s kuhanjem napraviti užljivo. Zbirališča oskodbencev bodo imela tudi to nalogo, da bodo določila iz katerih vodnjakov bodo črpale vodo posamezne ulice.

Ljubljana pa ima tudi škropilne avto-

mobile in dva škropilna voza, ki zmorojo pripeljati če obratujejo le deset ur, iz Studenca vsak dan v Ljubljano sto tisoč litrov vode. Ta voda se bo potem delila po zbirališčih in postajah zdravstvene zaščite.

V Kresiji je odlično javno zaklonišče

Ljudje, ki jih zaloti poplah na živilskem trgu, najraje beže v rogovski zaklonišči za Magistratom in Mestnim domom. To je čisto razumljivo, saj sta ti dve zaklonišči popolnoma varni celo pred direktnimi bombnimi zadetki, razen seveda, če bi udarila bomba prav pred vrata zaklonišča. Naval v te rove je tolikšen, da se utegne primeriti, da nekateri ne bodo več dobili v njih prostora in bodo morali med bombardiranjem ali obstreljevanjem begati okrog in si iskati drugo zavetje. Pa še nekaj: V teh rovih je precej hladno in se utegnejo ženske v lahkih poletnih oblekah v njih pošteno prehladiti. Prav je, da tiste, ki mislijo ob poplahu bežati pod Grad, nosijo s seboj kakšno stvar, v katero se bodo ogrnile.

Mnogo toplejše, pa ne dosti manj varno je zaklonišče v Kresiji. Stavba je bila zidana po potresu in je zato izredno trdna. Celo v tretjem nadstropju so stene 80 cm debele, temelji pa kar 1.55 m Kljub temu, da so stropi kleti obokani, so bili že l. 1939 podprti s celim gordom krepkih brun. Strop je tudi opazen z deskami. V zaklonišču je obilo klopi in celo nekaj ležišč. V zadnjem času je bil napravljen pod cesto proti Ljubljani predor, ki se konča pri ribnici. Ze ta predor je pravo cevno zaklonišče, nič slabše od cevnih zaklonišč v Zvezdi ali drugje. Torej se ni bati, da bi ostali v zaklonišču zasuti, čeprav bo takoj po napadu na mestu tehnična služba, ki bo odkopavala najprej dohode do javnih zaklonišč. Pa tudi, če bi bilo treba kakšno uro počakati v zaklonišču ta stvar ne bo nič neprijetna, saj je v Kresiji tudi Buzolinijeva klet! Kdor je na Pogacarjevem trgu ali pri mesnicah, naj boži v Kresijo!

Za današnji dan

Koledar

Nedelja, 2. malega srpana: 5. pobinkoština; Marijin obisk; Proca in Martinijan, mučenca.

Ponedeljek, 3. malega srpana: Leon II., papež; Trifon, mučenec; Mustiola, sveta žena in mučenca; Evlogij, škof.

Torek, 4. malega srpana: Prokop, opat; Urh, škof; Berta, devica; Sebastija, mučenca.

Dramsko gledališče

»Dona Diana«, Ob 18. Izven.

Operno gledališče

»Madama Butterfly«, Ob 17. Izven.

Kino Matica

»Srček moj« ob 10.30, 15, 17, in 19.

Kino Union

»Kmečka pravda« ob 10.30, 15, 17 in 19.

Kino Sloga

»Moja hči na Dunaju« ob 15, 17 in 19.

Kino Kodeljevo

»Marija Stuart« ob 14.30, 16.45 in 19.

Lekarniška služba

v nedeljo: mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9; mr. Ramor, Miklošičeva cesta 30; mr. Marmayer, Sv. Petra cesta 78; v ponedeljek: mr. Sušnik, Marijin trg 3; mr. Deu-Ključnik, Gosposvetska c. 10; mr. Bohinc ded., Rimska c. 31.

Zdravniška služba

Nedeljsko zdravniško službo bo opravljal od sobote od 20 zvečer do ponedeljka do 8 zjutraj meštal višji zdravstveni svetnik dr. Mla Franta, Ljubljana, Poljanaka cesta 13, telefon 32-84.

Važno

V razpredrbi protikomun. predavanj za obrtno-trgovsko stroko je odredjena sprememba, katero naj upoštevajo vsi tisti obrtni, ki so se do sedaj udeleževali predavanj v Zavodu za socialno zavarovanje.

Za vse te obrate se bodo od ponedeljka 3. julija 1944 dalje vršila predavanja po sledečem redu:

Obrati z začetno črko C — ponedeljek — Kino Sloga; s črko C — ponedeljek — Delavska zbornica, s črko I — torek — Delavska zbornica, s črko J — torek — Kino Sloga, s črko O — četrtek — Kino Sloga, s črkami V, W, Y — sobota — Kino Sloga. — Vedno ob 11. uri dopoldne.

Za vse ostale ostane razpored predavanj neizpremenjen. Vljudno prosimo vse obiskovalce, da se predpisane reda točno držijo.

Propagandni oddelek Pokrajinske uprave v Ljubljani.

Objava

Sprememba telefonskih števil naročnikom avtomatske centrale v Ljubljani. Poštna direkcija obvešča, da bodo po službeni potrebi spremenjene telefonske številke večjega števila telefonskih naročnikov. Te spremembe se bodo izvršile predvidoma že tekom prve polovice mesca julija l. l.

Ker z novo izdajo telef. imenika sedaj ni računati, bo direkcija nove številke po možnosti sproti objavljala v dnevnikih in naj si zato naročniki in drugi interesi na podlagi teh objav popravijo svoje imenike in zabeležbe.

Kočno direkcija opozarja telef. naročnike, da bodo nove številke določene po službeni potrebi, in da zato direkcija ne bi mogla upoštevati nikakih prošenj glede izbire števil. Poštna direkcija.

Promenadni koncert

godbe Slovenskega domobranstva v Ljubljani bo 2. julija 1944 ob 11.15 pred Narodnim domom s sledečim sporedom: 1. »Zepeline, koračnica; 2. Gounod »Romeo in Julija«, overture; 3. J. Gregor »Vesela gmajna«, venček slovenskih pesmi; 4. J. Tijardović »Splitski akvarele, pesem in dvospet iz operete; 5. Vodopivec-M. Schönherr »Kovačev študent, potpourri; 6. M. Nagode »Rožnodoskica«, koračnica. — Dirigent kapelnik godbe, SD nadporočnik g. Leskovar Florijan.

Petrolej za obrtnike

Obrtniki, ki prejemajo pri Gospodarskem pokrajinskem svetu bone za petrolej kot pomožno sredstvo brez posebnih pismene prošnje na podlagi seznanov, se opozarjajo, da morejo meseca julija dvigniti bone po strokah in imenskih začetnih črkah v naslednjih dneh: mizariji: A—O 1. julija, P—Z 3. julija; slikarji in pleskarji: 4. julija; urarji, torbarji in knjigovezi: 5. julija; mehaniki: 6. julija; kleparji in ključavničarji: 7. julija; elektrotehnik in steklarji: 8. julija. Upravičenci se opozarjajo, da dobe bone le na dan, ki je določen za njihovo stroko. Zamudniki se ne bodo mogli upoštevati.

Redna dodelitev bencina za mesec julij se bo izvršila šele naknadno, ko bodo na razpolago potrebne količine.

Danes je na Rožniku velik praznik

Naša ljubljena božjepotna rožniška cerkev je obležena danes v svečano prazniško obleko. Praznik Marijinega obiskanja je obnemem god rožniške Kraljice in zato je danes na Rožniku cerkveno prošenje. Spored svečanosti pa bo tale: ob pol 7 orglana maša; ob 7 in 8 bo med mašo kratka pridiga. Ob 9 bo slavnostna služba božja s pridigo in slovesno mašo. Pri tem svečanem opravilu bo prepeval Sattnerjev pevski zbor pod vodstvom opernega dirigenta g. Neffta sledeče skladbe: Premrl: O Marija, ti pomagaj nam! — P. Hugolin: Missa sepharica. — Fonter: Ave Maria. — Mav: V zakramentu. — Premrl: Marija, do brotno nam ohrani dom in rod. Med mašo bomo pobirali po cerkvi

Drobne novice

Možje in fantje vseh ljubljanskih fara!

Iz meseca v mesec naraščajoči obisk pri naših duhovnih obnavah je znamenje, da se tudi možki ne sramujemo na zunaj pokazati svoje vereko prepričanje in da smo s požrtvovalno udeležbo pri cerkvenih po- božnostih pripravljeno pomagati s molitvijo pri rešitvi našega trpečega naroda iz trpljenja sedanjih dni in se tako borimo proti vsem sovražnikom naroda in vere.

Da bo naša molitev čim bolj močna in pri Bogu tem bolj uspešna, pridite tudi vi na duhovno obnavo, ki bo jutri — v nedeljo — 2. julija ob pol osmih zvečer in v ponedeljek, 3. julija, ob pol sedmih zjutraj, obakrat v frančiškanski cerkvi.

Posebno opozarjamo, da bo začetek po- božnosti v nedeljo ob pol osmih, ne pa ob sedmih — kot doslej.

Prav vsi ste iskreno vabljeni!

Nova maša. Danes v nedeljo, dne 2. julija bo daroval na Rakovniku prvo sv. mašo g. Marijan Vrhovec. Spored: ob pol devetih izročitel novomašnega kriza, nato pridiga in sv. maša z darovanjem za novomašnika. Popoldne slovesen blagoslov. Prijatelji, znanci, zlasti pa starijansko estradništvo vabljeni!

V sredo, 5. julija, bo ob osmih zjutraj v župniški cerkvi sv. Cirila in Metoda za Bežigradom maša za pok. slovenskega bana dr. Marka Natlačenca. Pri maši bo pol poštni pevski zbor.

Sv. maša zadržnica za pok. dr. Bratino Zvonkom, okr. glavarjem, bo v stolnici v ponedeljek ob 8 zjutraj.

Za Petrom Mikušem, posestnikom iz Tlak pri Rogatecu, bo sv. maša zadržnica v četrtek, 6. t. m., ob pol osmih v stolnici. Kolekcijska za gospode z akademsko in obrzbo bo v sredo, dne 5. julija ob 18.15 v Križankah in v četrtek, 6. julija ob pol sedmih zjutraj istotam.

Križanska moška kongregacija ima danes popolne ob 17 (petih) redni mesečni shod v družbeni cerkvi. Pri shodu bo darovanje za Apostolstvo sv. Cirila in Metoda. Druga vanja Marijina kongregacija pri uršulinkah v Ljubljani ima danes ob pol 3 shod. Voditelj.

Kongregacija gosposidlen in kongregacija učitelj pri sv. Jožeta imata svoj redni shod v ponedeljek, 3. julija. Pridite vsi! Lavantini imajo danes, v nedeljo, 2. julija, pri Mariji Pomočnici na Rakovniku svojo popoldansko pobožnost kakor vsa zdnja leta. Začetek v cerkvi na Rakovniku ob pol petih (16.30) popoldne.

Bonbone na karte odrezek 35 abc dobite v BONBONIERI E. Resman palača Bata.

Maturantine dr. Z. učiteljice 8. leta 1924 vabljene dne 6. julija ob 4 »Pod lipco, Rimska cesta.

Važno za vsakogar sedaj in v bodoče je znanje strojepljal Novi tečaj — dnevni in večerni — pričena 1. 2. in 4. julija. — Praktično znanje potrebno v vsakem zasebnem ali javnem poklicu. — Specialni tečaj tudi za stenografijo, knjigovodstvo itd. — Informacija, prospekti: Trgovsko učilišče »Christofov učni zavod, Domobrankska 15.

Za štjake inje in absolventne srednjih in strokovnih šol pričena 3. 4. in 5. julija posebni počitniški tečaji strojepljalja. Pouk bo dopoldne, popoldne ali zvečer po želji in izbiri obiskovalcev. Lahka desetprstna metoda, moderna strojepljalna. Tečaj je eno, dvo, ali trimesečni. — Učnina zmerna, vpisovanje dnevno. — Specialni tečaj tudi za stenografijo, knjigovodstvo itd. — Praktično znanje, vsakomur koristno. — Informacija, prospekti: Trgovsko učilišče »Christofov učni zavod, Domobrankska 15.

Nova knjizica »Poznate škofa?« se dobi v upravi »Knjižice na Rakovniku, v Mladinski zalozbi (Stari trg 30) in v drugih knjigarnah. Cena 1 lira 50 cent.

Izšla je nova knjizica »POZNATE ŠKOFA?« Cena 1 lira 50 cent.

Zadnja produkcija šole Glasbene Matice bo jutri, v ponedeljek, ob pol 18 v veliki filharmonični dvorani. Ravatelj Polič bo izvajal z mladinskimi in šolskim zborom vrsto del iz naše literature, kakor tudi dva zbora iz Dvočakovega »Mrivaškega ženina«. Sopranski solo bo pela gdš. Senegačnikova, baritonskega pa Smrkoli, oboja gojenca go. Wistinghausnova. Spored je lep, mato opozarjamo na to zadnjo produkcijo. Podrobni spored je na razpolago v knjigarni Glasbene Matice.

Dr. Fr. Debevec do praklica odinira lo ob torkih, četrčkih in sobotah od 11 do 12. Društvo slepih je darovalo 350 lir uradništvu Bolniške blagajne TRPD v Ljubljani v počastitev spomina pokojne gospe Podgoršek Marije. Dobrotnikom se odbor naj-topleje zahvaljuje.

Učite se strojepljalja! Praktično znanje, potrebno v vsakem zasebnem ali javnem poklicu. — Novi eno, dvo, ali trimesečni tečaj — dnevni in večerni — pričena 3. 4. in 5. julija. Pouk dopoldne, popoldne ali zvečer po želji obiskovalcev. Moderna strojepljalna, desetprstna metoda. — Učnina

milodare za popravilo našega božjepotnega svetišča. Popoldne ob 5 bo kratka pridiga in slovesne pete litanije Matere božje z ljudskim petjem. Po litanijah bo darovanje za cerkev okrog oltarja.

Celo osmino bo vsako jutro orglana maša z ljudskim petjem ob pol 7. V četrtek pa bo ob pol 7 slovesen Requiem za pokojnega rožniškega ključarja Ludovika Barla (obletnica njegove smrti). — Na praznik in v osmini bo vsako jutro prilika za spoved.

Nova knjiga NARODOPISJE SLOVENCEV Založba Klas knjigarna Žužek

zmerna. Vpisovanje dnevno. — Specialni tečaj tudi za Stenografijo, knjigovodstvo itd. — Informacija, prospekti: Trgovsko učilišče »Christofov učni zavod, Domobrankska 15.

Sedma sklopna produkcija Glasbene akademije se bo vršila v torek, 4. julija t. l., ob 18 v veliki filharmonični dvorani. Nastopili bodo učenci prof. A. Trosta, J. Slana, S. Koroka in Prof. Rožnika. S to produkcijo zaključil v tem solskem letu Glasbena akademija vrsto javnih nastopov. — Predprodaja sporedov v Mladinski knjigarni (po 6 in 2 lire).

Prvi maturanti druge drž. gimn. v Ljubljani iz l. 1904 so vabljani na sestanku v sredo od 6 do 7 v bife Vesel, Miklošičeva 17.

Novi vozni red »Eksprese« je izšel. Dobiva se v knjigarnah in trafikah po ceni 2 liri.

Narodopisje Slovencev I. del izšlo v založbi Klas. — Knjigarna Jože Žužek, prehod nebotičnika. Naročnike vljudno prosimo, da knjige dvignejo osebno.

Združenje denarnih in zavarovalnih zavodov sporoča, da poslujeje denarni zavod za stranke ob vredah od 1/10 do 1/10, ob drugih delavnikih pa od 1/10 do 1/10. Zavarovalni zavod pa poslujeje za stranke ob petkih ob 1/10 do 14, ob drugih delavnikih pa od 8 do 14.

Javno se zahvaljujem

gospoda primuriju dr. Pehaniju, specialistu za ženske bolezni, ki mi je rešil življenje z zelo tvegano in težko operacijo, ko je bilo moje stanje že skoraj brezupno.

Zahvaljujem se tudi šefu g. prof. dr. Guzelju in g. asistentu dr. Peršiču za velikodušno skrb in pomoč. — Bog plačaj za vse! — Ljubljana, 1. 7. 1944.

Roza Koren.

Vodstvo učnega zavoda »Korepetitorije« sporoča cenj. staršem, da se bo pouk za razredne in privatno izpite pričel dne 10. l. m. Informacije in vpisovanje dnevno od 9-12. Mestni trg 17-1.

Srednjaškolci in srednjaškolke opozarjamo na tukajšnje počitniške tečaje (instrukcije) vseh predmetov za gimnazije in strokovne šole, ki prične 12. julija. Loheni oddelki po predmetih in razredih. Temeljita priprava za naslednji višji razred, posebni oddelki za popravne izpite in privatiste. Specialni tečaj matematike, klasičnih in modernih jezikov. — Učne ure dogovorne. Učnina zmerna. Vpisovanje dnevno. Informacije: Specialne strokovne instrukcije v središču mesta, Kongresni trg 2.

Bodoče prvoločelke in drugoločelke opozarjamo na naš počitniški specialni korepetitorij »Napredek«, ki temeljito pripravljaja učence-nke iz vseh predmetov ali posamezno za prvi in drugi razred gimnazije Loheni oddelki. Pričetek 12. julija. Pohitite z vpisom. — Posebni tečaj tudi za aprajalne izpite. — Učnina zmerna, vpisovanje dnevno. Informacije: Specialne strokovne instrukcije v središču mesta, Kongresni trg 2.

Specialni tečaj stenografije (slovenske ali nemške), knjigovodstva, korespondence, nemščine itd. prične 15. julija. Izbra predmetov po želji. Obisk navedenih počitniških tečajev se priporoča predvsem dijakom injam, enako vsem ostalim, ki se želijo izpopolniti v teh strokovnih predmetih. Učnina zmerna. Vpisovanje dnevno. Informacije: Trgovski učni zavod Ljubljana, Kongresni trg 2.

Zadnji dan Sternove razstave je današnja nedelja, ko bo odprta od jutra do večera bres opoldanskega odmora. Opozarjamo naše za pravo umetnost vneto javnost, naj še zadnji dan izkoristi za ogled razstave, obenem pa sporočamo lastnikom porotvor, naj ne prihajajo sami v Jakopičev aviljon po svoje slike, ker jih jim bo Soci. l. na pomoč sama poslala na dom.

I. sklopna javna produkcija glasbene šole »Sloga« bo v ponedeljek, 3. julija ob 18 v šolski glasbeni dvorani. Nastopijo gojenec klavirja, goli, kitare in solpetje.

Obvestila »Preveda«

Oddaja pralnega mila

Potrošniki prejmejo 100 g pralnega mila na oba odrezka za milo osnovne živilske nakaznice za mesec julij.

Dobitnikom knjižne tombole

Kdor še ni dvignil svojega knjižnega in denarnega dobika pri ljudski knjižni tomboli, naj pohiti, ker po 4. juliju zapadejo vsi nedvignjeni dobiki v korist Socialne pomoči.

Solske vesti

Na uršulniski gimnaziji so se letos vršili niti in višji tečajni izpiti pod predsedstvom prosvetnega inspektorja g. Al. Zltnika. Višji tečajni izpiti je napravilo 19 osemolok, ki so nekatera obiskovalce in zavod po 12, drugo po 8 let in sicer: z odličnim uspehom: Cvek Marija, Hajrihar Dašenka, Kamušič Sonja, Medvošek Silverija, Zalce Zlatka; s prav dobrim uspehom: Fabiani Amalija, Fabiani Pavla, Kuhelj Marija, Lončar Marija, Marušič Vlda, Poljanec Marija, Satdor Stanislava. Uspešno sta zaključili svoj studij Naglič Marija in Spiller Marija. Uspeh je naravnost presenetljivo dober, zato naše čestitke pridnim abiturientkam kakor tudi zavodu samemu.

Dijaki plavalni tečaj. Sportni reformat pokrajinske uprave sporoča, da se bo pričel počitniški tečaj za tekmovalni naraščaj za dijakine v torek, 4. julija, za dijake pa v sredo, 3. julija. Tečajniki naj se zberejo ob 8.45 pred kopališčem »Itrije«. Sprejeti bodo le oni, ki so oddali prijavnico. S seboj naj prinesejo kopalo obleko in brisačo. Pouk bo trajal po dvakrat tedensko (za dekleta ob torkih in četrkih, za fante ob sredah in petkih) od 9 do 11, na kar bo obvezan odhod iz kopališča. Ta objava velja samo za izurjenije plavalce, ne pa za začetnike, ki so se priglasili kot neplavalci. Začetek novega tečaja za neplavalce bo objavljen posebej.

Osebnostne novice

Poročila sta se g. Kunaver Ivan, diplom. tehnik, in gdč. Poljanec Majda, oba iz Ljubljane. Poročil ju je g. prof. dr. Jere Fran. Priči sta bili ženinov brat g. ing. Kunaver Karel ter Rojina Franc Obilo sreče!

Poroka. Na praznik sv. Petra in Pavla sta se poročila v cerkvi Marijinega Oznanjenja g. Česnik Pavle in gdč. Zupan Sonja. Na skupni poti mnogo sreče in božjega blagoslova!

Poročila sta se v cerkvi sv. Cirila in Metoda na praznik sv. Petra in Pavla g. inž. arh. Stepančič Maks in gdč. Jožica Zagar. Bilo srečno.

Lep jubilej dela. Na dan sv. Petra in Pavla je obhajala čila in aglina g. Pavla Cutič, astnica cvetličarne »Lotos« na Sv. Petra c. svoj 50. rojstni dan in god. Kot prvovrstna strokovnjakinja je ustanovila svojo cvetličarno v skromnih razmerah ter tekom časa dvignila podjetje do sedanjega slovesa, pri tem pa ni pozabila revežev, za katere ima vedno odprte roke in srce. Gospe jubilarici želimo še mnogo let uspešnega dela, zdravja in zadovoljstva.

Tvrdka STANE GUZMAR

Ljubljana, Franciškanska ulica 4 obvešča cenj. odjemalce, da bo imela z oblastnim dovoljenjem zaprtjo svojega trgovino

v času od 1. do 21. julija 1944.

Novi grobovi

† Janez Belič. Umrl je v petek gospod Belič Janez v 84. letu starosti. Pogreb bo v nedeljo ob 4 izpred hiše žalosti Vič, Cesta na Brdo št. 5.

† Ida Grobušek. Po kratki in hudi bolezni je izdihnila na Golniku 27. junija gospa Ida Grobušek roj. Lavš. Pokopali so jo na farnem pokopališču v Trzinu. Sv. maša zadržnica bo v sredo 5. julija v frančiškanski in 6. julija v trnovski cerkvi, obakrat ob 7 zjutraj.

† Albina Snof. 17. januarja je umrla gospodična Albina Snof, doma iz Zgornjega Kašlja.

Naj rajnim sveti večna luč, vsem njihovim dragim naše iskreno sožalje!

Opozorilo delodajalcem

Zadnje čase se množe pritožbe, da skušajo nekatera podjetja pridobiti zase delavce drugih podjetij tako, da jim obljubljajo, ali pa jih tudi pridobe s plačevanjem višjih mezd, kakor so bile dogovorjene z mezdinimi sporazumi, ki so bili sklenjeni na osnovi naredb Vrhovnega komisarja z dne 4. decembra 1943. V teh mezdnih sporazumih določene mezde je v smislu odločb Vrhovnega komisarja smatrati kot maksimalne in se jih ne sme prekoračiti. Zato je postopanje podjetij, ki skušajo na ta način pridobivati delavce, nedovoljeno in protizakonito.

V vezavi je nova knjiga »Slovenčeve knjižnice« NIS PETERSEN;

OPANKARSKA ULICA

Zgodba nam na svojski način popisuje stari Rim, v katerega se je že zajelo krščanstvo s svojo neizprosno doslednostjo. Marcel, glavni junak, omahuje, kajti ne more se odločiti, da bi prestopil iz svojega poganstva. Zato je njegova smrt na koncu zgodbe še bolj tragična, kajti ni se še odločil za krščanstvo in vendar je zanj padel. Roman boste brali z zanimanjem.

Pokrajinska zveza delodajalcev Ljubljanske pokrajine.

Kaj je novega pri naših sosedih?

Iz Trsta

Delo za pomoč prizadetim po drugem napadu. V ponedeljek ponoči je Trst doživel drugi letalski napad, ki ni bil tako silovit kot prvi, vendar pa ni ostalo brez žrtev. Takoj po končanem alarmu so odšli na delo vsi gasilci, mestni čuvarji in drugi, ki so dodeljeni za pomoč ob letalskih napadih. Vso noč so bili na delu in odkopavali ruševine, da se morda podnevi ne bi kdo zadušil. Takoj je bila ustanovljena spet nova kuhinja, v kateri dobiva brezplačno hrano sto prizadetih. Urad za informacije je takoj začel z delom, da bi napravil seznam mrtvih ali ranjenih odnosno prizadetih. Popoldne je obiskal predele, ki so bili poškodovani tržaški prefekt dr. Coceani. Pri drugem letalskem napadu so bile naslednje žrtve: Peter in Amalija Previttello, Pavla Vecchiet, Ana Perussi, Melita Nardin, Anton Slobec, Pina Caris in moški, ki ga še niso identificirali. Ranjeni so: 65 letni Ivan Hendenin, 30 letni Edvard Della Pietra, 40 letni Viktor Allegretto, 3 letni Sergio Tabaraldo, 71 letni Ivan Michelazzi, 36 letni Ivan Cecchini, 44 letna Josipina Svara, 24 letna Pavlina Tavarado in 33 letni Ivan Magon.

Umrli so: Angela Sbernini, Leopoldina Bannetti, Marij Sossi, Anton Visintin, Valerija Prodam.

Z Goriškega

Kladivo stolpne ure ga je ubilo. O izredni nesreči poročajo iz Vidma. Na tamošnjem trgu Artagna je ob opoldanskem zvonjenju iz dozdaj neznanih vzrokov odletelo kladivo velike stolpne ure z zvonika in padlo na glavo 12letnemu dečku, ki se je igral s tovariši ob zvoniku. Udarec je dečka tako močno ranil, da je kmalu podlegel poškodbam.

Tolmija. V sredo, 28. junija sta se poročila gd. Marica Šorli iz znane in ugledne narodne družine in naš tolminski rojak g. dr. Venceslav Tuta. Iskreno čestitamo!

Ajdovščina, 12 letna Barbka Škvarčeva se je nekaj igrala z majhno ročno granato pa se ji je razpočila ter jo precej ranila po vsem telesu.

Z Gorenjskega

Javno zborovanje je bilo te dni v Kranju. Govoril je okrožni vodja dr. Pilegerl v dvorani stranke navzočim zastopnikom stranke, države in oboježenih sil kakor tudi domačemu prebivalstvu o invaziji in povračilu. Nazorno je prikazal nemške protikučke, na katerih se bo odpor nasprotnikov razbil.

Pomembno predavanje na Bledu je bilo te dni, ko je govoril propagandni

vodja Oberdorfer o temi »Sedaj bo udarila Nemčija nazaj«. Govornik je razpravljal kako dokazuje potek invazije in povračilni ukrepi Nemčije premišljeno vodstvo v tej vojni.

Lep uspeh kranjske glasbene šole. Pred nedavnim ustanovljena glasbena šola v Kranju je bila urejena s podporo vseh pristojnih činiteljev in se je zelo razvila. Danes ima že 150 učencev. Pred nedavnim je vodstvo glasbene šole povabilo Kranjčane na produkcijo, na kateri so učenci igrali na klavir in se zlasti postavili z igranjem harmonike. Za zaključek je nastopil tudi orkester.

S Spodnje Štajerskega

Tovarne bučnega olja v Framu pri Mariboru (Bezjak in Kranjc) so se modernizirale. Njih kapaciteta se je močno dvignila. Bučna jedra dohajajo iz Hrvatske in Madžarske. Olje pa ima obilo odjemalcev v severnih krajih.

Iz Srbije

Sedanji delovni čas v beograjskih uradih in trgovinah. Vlada komisar za mesto Beograd ter okoliške kraje je z najnovejšo odredbo uredil delovni čas za trgovine, obrtne delavnice, razna ostala gospodarska privatna podjetja in za pisarne. Po njegovi odredbi je v Beogradu delovni čas v vseh podjetjih od šeste do devete zjutraj ter od 15.30 do 20.30 zvečer.

Policijska ura v Beogradu. Na predlog vladnega komisarja za Beograd in okoliške kraje je pristojna Feldstandortkomandantura določila novo policijsko uro od 21.30 zvečer do 4 zjutraj.

Imenovanje novega vseučiliškega profesorja v Beogradu. V Beogradu je imenovan za izrednega profesorja na tamošnjem vseučilišču dr. Miloš Mladenović, prejšnji načelnik osrednjega tiskovnega uradu in pozejni glavni urednik beograjskega dnevnika »Novo Vreme«. Vseučiliški profesor dr. Mladenović se v sedanjem obdobjem delu Srbije marljivo udeležuje ter je imel v zadnjem času med drugim tri predavanja o razvoju srbske države, misli pred člani srbske narodne službe v Valjevu.

Križanka št. 144

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
15			16			17			18	19			
20				21				22	23				
	24	25		26					27		28		
29			30		31			32		33			34
35				36	37		38	39					
40	41		42	43						44	45		46
47		48		49	50					51		52	
53				54	55			56					
57				58						59			

Vodoravno: 1. del obraza, 4. postavek, 11. cuuja, 15. vrag, 17. dvojica, 18. otočje ob Atlantiku, 20. srbska denarna enota, 21. abesinska pokrajina nad jezerom Tana, 23. Lupinovo ime, 24. veznik, 26. vas pri Kamniku, 28. igralna karta, 29. dar, 31. žensko ime, 32. drobovje, 33. severno-ameriška država, 37. del obleke, 39. geometrijski lik, 41. katica za sledeči, 42. nastalo, 45. število, 47. dete, 50. finsko jezero, 51. znamka kavinega nadomestka, 53. zvit (hrvaško), 55. srednji zlog imena našega mesta, 56. opisan, 57. japonski politik, 58. nadležna žuželka (množ.), 59. štajerska reka.

Navpično: 1. del konjske vprege, 2. vrsta umetnosti, 3. glas (tujka), 4. bel konj, 5. katica za: to je, 6. glasbeno delo (množ.), 7. priimek in ime slovenskega slikarja, 8. borilnica, 9. italijanska nota, 10. osebni zaimek, 12. zver, 13. priimek slovenskega pisatelja, 14. pleme, ki živi na Kamčatki, 16. del tedna, 19. bodica, 21. število, 22. jo, 25. planinska ptica, 26. največja žival, 27. španska reka, 28. špansko mesto v pokrajini Alicante, 29. predlog, 30. vas pri Ljubljani, 33. oslovski glas, 34. začetnici imena in priimka slov. pisatelja, 36. oblika oseb-

nega zaimka, 37. cerkvena molitev, 38. otok v Filipinih, 39. del sobe, 40. doba pred veliko nočjo, 41. vrsta zelenjave, 44. najbolj dragocena tekočina, 46. abesinsko jezero, 48. vrtajl, 49. priimek umrlega novomeškega profesorja, 51. predlog, 52. strupena žuželka, 54. italijanska reka (v italijanščini), 56. vzklík.

Rešitev križanke št. 143

Vodoravno: 1. Korica, 6. van, 9. Parnas, 15. Azana, 16. trnje, 18. Sieva, 19. laso, 20. Bratina, 21. Ural, 22. Ira, 23. S. K., 25. dnovi, 26. pp, 28. vrv, 29. fa, 30. Mars, 32. Ana, 33. Peru, 35. ia, 36. obol, 37. slamník, 38. osat, 39. rž, 41. leta, 42. tek, 44. Roza, 45. so, 46. nem, 48. ma, 49. Indra, 51. la, 52. par, 53. Hók, 55. plavica, 56. želo, 57. Janez, 59. aleja, 60. Nanos, 61. Ararat, 62. ode, 63. sirena.

Navpično: 1. Kalifornija, 2. ozara, 3. rasa, 4. ino, 5. Ca, 6. vrana, 7. Anton Medved, 8. njiva, 10. as, 11. rtu, 12. nerv, 13. Avari, 14. Salvador Rosa, 16. trd, 17. Emi, 23. salem, 24. krsta, 25. Peček, 27. proza, 30. mol, 31. sla, 33. pir, 34. USA, 40. želar, 42. tnaló, 43. krije, 45. salon, 47. Mona, 49. ila, 50. Aca, 52. pene, 54. ker, 56. žar, 58. za, 60. ni.

Vsaskandania Ljubljana po kronistovih zapiskih

Junij je bil letos deževen

Vai prejšnji meseci so bili primerno suhi in revni dežja. Junij je sprva kazal, da nam bo prinesel sušo, kot jo je n. pr. leta 1938, ko je junija v 9 dneh padlo samo 27,5 mm dežja. Letos pa je bil junij prav moker, saj je meteorološki zavod znanomaj v 19 deževnih dneh kar 183 mm dežja. Ta množina vode daleko presega junijski mesečni povprečnik, ki je izračunan na osnovi dolgoletnih vremenskih opazovanj na 169 mm. Največ dežja je padlo ob hudi plohi v sredo, 28. t. m., ko se je v nekaj urah zlilo nad mestom do 34,6 mm dežja. Takrat je tu in tam padala tudi toča, ki pa po poljih in vrtovih ni napravila vidne škode.

Nekatere posestne spremembe

Kališek Anton, posestnik na Fužinah je prodal Ivanu Prazniku, lastniku strojnega mizarstva v Ljubljani, Zavrti št. 9 več zemljiških parcel, nahajajočih se v kat. občini Bizovik in sicer 2 njivi v izmeri 1564 kv. m. za 49.300 lir ter več njiv v skupni izmeri 7.717 kv. m. za 70.000 lir. — Joras Matko, posestnik v Ljubljani, Mandelčeva ulica št. 12 je prodal Franu Sekliču, posestniku in trgovcu v Ljubljani, Breg št. 20 parcelo šte. 373-25 kat. obč. Petersko predmestje I. del v izmeri 438 kv. m. za 50.000 lir. Kvadratni meter je bil okoli 114 lir. — Kodela Fran, posestnik v Ljubljani, Lepodvorska ulica št. 34 je prodal Franu Toniju, posestniku na Rudniku št. 31 parcelo št. 2011-99 njiva k. o. Rudnik, v izmeri 6654 kv. m. za 33.500 lir.

Poneverbe in tatvine

V neki večji restavraciji sredi mesta je bila kot blagajničarka nameščena Marija M. S svojimi nepoštenimi manipulacijami je v enem letu vzela iz blagajne in si prilastila nad 105.000 lir. Sprva je jemala manjše, nato pa večje zneske, naposled kar 25 novih tisočakov, katerih serije pa si je k sreči restavratore zadrževal. Organi kriminalnega oddelka so pri hišni preiskavi na domu blagajničarke našli še 50.000 lir gotovine in za okoli 10.000 lir raznega blaga. Blagajničarka je bila izročena sodišču. — Drzni poklicni vlomilec Ivan Adlešič, ki je specialist za vlome v kletne šrambe in od koder odnaša razna živila, je zadnji čas vlamil pri raznih boljših strankah in jim odnašal razne dobrine. Napravil je za 70.000 lir škode. Bil je izsleden in aretiran. — Mizarški pomočnik Janko je ukradel nekemu javnemu zavodu dve gumijasti cevi in več ročk bencina, vse

Prvenstvo Ljubljane v odbojki.

Danes, v nedeljo, ob 8 se spoprimejo tekmovalci za prvenstvo v odbojki. Nastopilo bo 8 moških in 6 ženskih ekip. Tekmovanje bo na Hermesovem stadionu v Siski, Vstopnina 3 in 5 L. Sodelujejo moštva: Ljubljana, Izток, Planina, Zabjak, Mladika, Hermes.

v vrednosti 7.000 lir. — Izpred Srednje tehnične šole je bilo v torek pred praznikom ukradeno žensko kolo Opel s tov. številko 61.200. Kolo je črno pleskano.

Nesreče in poškodbe

V Rožni ulici št. 11 stanujoča zasebnica-vdova Marija Kerarjeva si je pri padcu zlomila desno ključnico. — V Gradicku št. 7 stanujoča Marija Sladonja je v petek ob 10 dopoldne doma v sobi padla in si zlomila desno nogo v kolenu. — Na Vrhniki je padel z motorja in si zlomil levo roko 23-letni strahnik Feliks Škafar. — Na nekem travniku ob Ižanski cesti se je v petek dopoldne razletela bomba. Drobci so hudo razmesarili 14-letnega posestnikovega sina Alojzija Janežiča, doma iz Iške št. 14.

Haznanila ljubljanskih prireditev

Gojenej solopetja iz šole prof. M. Brišnika bodo imeli javno produkcijo v četrtek, dne 6. t. m., ob 18 v mali filharmonični dvorani. Nastopile bo pet gojenec, ki bodo peli različne amsopseve iz domače in tujih literatur in vrsto opernih arij. Na klavirju jih bo spremljal prof. Jože Osana. Na nastop učencev g. Brišnika opozarjamo že danes, podrobni spored bo od jutri dalje na razpolago v knjižarni Glasbene Matice.

Starše gojencev, ki obiskujejo mladinsko potje pri ravnatelju Poliču na šoli Glasbene Matice, prosimo, da obvesto dotične gojence, da pridejo jutri, v ponedeljek, dne 3. t. m., ob 17 v Hubadovo pevsko dvorano, od koder gredo potem skupno v veliko filharmonično dvorano, da nastopijo na javni produkciji, ki se bo začela točno ob pol 18.

Operno gledališče

Nedelja, 2. julija ob 17: »Madame Butterfly«. Izven. Cene od 40 lir navzdol.
Ponedeljek, 3. julija: Zaprti.
Torek, 4. julija ob 18: »Fausta. Red B.
Giacomo Puccini: »Madame Butterfly«. Opera v treh dejanjih. Besedilo Po J. Longu in D. Belascu, spisal L. Illea in G. Gacosa, prevel N. Štrifof. Osebe: Madame Butterfly (Čo-čó-san) — Hoyašova, Suzuki, njena postročnica — Golobova, Kate Pinkerton — Baskartova, F. P. Pinkerton, poročnik mornarice U. S. A. Lipušček, Sharples, konzul U. S. A. v Nagasaki — Janko, Goro — Rus, Prince Jamadori — Dolničar, Bonec — Lupša, Komisar — Gregorin. Uradnik registrature Škafar. Čo-čó-sanina mati — Škerjančeva. Dirigent: D. Zebra. Režiser: O. Debevec. Scena: A. Foriga.

Dramsko gledališče

Nedelja, 2. julija ob 18: »Dona Diana«. Izven. Cene od 36 lir navzdol.
Ponedeljek, 3. julija: Zaprti.
Torek, 4. julija ob 17.30: »Marija Stuarts«. Premiera. Red Prvi.

RADIO LJUBLJANA

Dnevni spored za 2. julij:
7 Poročila v nemščini — 7.10 Vseleti zvoki za nedeljsko jutro; vmes 8.30 Poročila v slovensščini — 9 Orgelska glasba, plošče — 9.15 Versko predavanje — 9.30 Praznična glasba — 10 Poročila v nemščini — 10.15 Prenoš iz Opere v Ljubljani: »Oddaja za Evropo« — 11.30 Slovenska ljudska oddaja — 12 Opoldanski koncert — 12.30 Poročila v nemščini in slovensščini, napoved sporeda — 12.45 Nemški ljudski koncert — 14 Poročila v nemščini — 14.10 Posrdraj iz domovine, igra radijski orkester s sodelovanjem komorne zbor pod vodstvom D. M. Šijanec — 16 Koncert za vojske, vmes: ob 17 Poročila v nemščini in slovensščini — 18 Nesmrtna glasba nemških mojstrov — 19 Mali koncert, igrajo: Miran Viher violino, Marijan Lipovšek klavir — 19.30 Poročila v slovensščini — 19.45 Kaj prinaša prihodni teden — 20 Poročila v nemščini — 20.15 O ljubezni in smrti, sodelujeta Truda Kellner in Marijan Lipovšek — 22 Poročila v nemščini, napoved sporeda — 22.15 Plesni orkester vodi Marijan Vodopivec — 23 Prenoš sporeda nemških radijskih postaj.

Dnevni spored za 3. julij:

7 Poročila v nemščini — 7.10 Jutranji pozdrav, vmes 7.30 Poročila v slovensščini — 9 Poročila v nemščini — 12 Opoldanski koncert — 12.30 Poročila v nemščini in slovensščini, napoved sporeda — 12.45 Mali orkester vodi A. Dermelj — 14 Poročila v nemščini — 14.10 Vsakemu nekaj — 17 Poročila v nemščini in slovensščini — 17.15 Pisano polje, daj židane volje! — 18.45 Lipah Fr. Ljubljanske slike — 19 Sramel »Štirje fantje« — 19.30 Poročila v slovensščini — 19.45 Aktualno predavanje, prenos — 20 Poročila v nemščini — 20.15 Glasba velikih mojstrov s plošč — 21.15 Spomini — 22 Poročila v nemščini, napoved sporeda — 22.15 Glasba za lahko noč — 23 Prenoš sporeda nemških radijskih postaj.

Prašički za rejo

GOSPODARSKA ZVEZA bo oddajala mlade prašičke na dvorišču restavracije »LEV« v sredo, dne 28. t. m., od 9 dalje.

Kupimo

STROJE

gradbene stroje
lučne agregate, električne agregate, pumpe, kompresorje itd. — Sifro: »Proti najvišjemu platilu št. 5758« na upravo »Slovenec«.

CRKOVNICA

a - a - a - a - a - a - b - b - b -
- 1 - 1 - 1 - 1 - j - k - k - k - 1 - 1 -
m - o - o - o - o - p - r - r - r - r - r -
š - u - v.

Ta
.
.
.
.
.
.
.
.

Iz 30 črk poleg danih dveh sestavi 6 besed, ki pomenijo v drugem redu naslednje: slovenski slovnisar (umrl 1844); evropska država; gorovje nad Skadskim jezerom; mesto v Prodnji Indiji; mesto na Javiji; bojišče (l. 1849) v zornji Italiji.

Rešitev iz prejšnje številke:

šibenik, ošišati, pravec, grašica, Kolašin, atariši.

Za vsak večji kraj iščemo nakupovalce in prevzemalce. One, ki berejo oglas, prosimo, da opozorijo potrebne na možnost zasluzka. Na zahtevo pošljemo nakupni cenik.

Gore privlačijo vsakega človeka, ker dihaljo nekaj močnega in zdravega. V okvir Evciarskih gora je postavil pisatelj

JAKOB HEER svojega

»Berninskega kralja«

ki je nova knjiga »Slovenčeve knjižnice«. Ze pred izidom knjige je bilo po njej veliko povpraševanje. Skrbite, da ne zamudite obogatiti svoje družinske knjižnice za lep roman. Napeta, močna zgodba, vsa prepletena z lepoto gorske krajine, vam bo gotovo tako všeč, da se boste večkrat vrnili k njoj.

Kupim vsako keličino suhih gob. Plačam dobro. M. ČUČEK LJUBLJANA Sv. Petra cesta 13

ŽOGA SREČE

Stopil je naprej in svignil z desno pestjo. Bruck ni bil dovolj uren, da bi se izognil udarcu in, ko je ugibal, kaj se je bilo prav za prav zgodilo njegovim ušticem, ga je Anton z novim udarcem zadal z vso močjo po čeljusti. Bruck je tresel na tla, kot bi ga bila sekira zadela. Sila udarca pa ni bila tolika, kakor točno merjenje, ki ga je prevrnilo v blato zadaj za veliko tribuno.

Anton je urno odšel, ne da bi ga pogledal in se ni zmenil za ne mrmanje množice, ne za človeka, katerega je bil tresel na tla. Da bi mu ne bilo toliko do tega, da bi se opravičil, bi bil opazil, da ga je Mina gledala z žarčnimi očmi.

»Z erva mi je žale,« je rekel, »toda bilo je neizbežno! Ta človek je moj bratranec, a je najbolj prikriten človek, kar sem jih kdaj videl. Pošteno sem ga bil pred današnjo igro posvaril, naj me pusti pri miru in ne trosi klevet o menč. Ko vam je prišel pravit laži, sem...«

Pripravil se je, da bi odšel dalje, deklica pa je poklicala nazaj:

»Pozabili ste, da sem vas obljubila vzeti s seboj,« je rekla, »potlej pa, ko je bil Anton stopil v avto in sedel pri njej: »Torej je vse tisto laž, kar je pisal časnik?«

»Ne, časnik je poročal resnico — resnično poročilo o vsem, kar se je zgodilo na policijskem sodišču — ampak tisto, kar je bilo v ozadju razprave, je bila laž — grda, podla laž! Jaz nisem bil pijan. Neki lopov me je sabodel v roko in pri tem uporabil podkožno iglo in mi vbrizgal neko mamilo, da mi je postalo slabo. Vem, da se vse to siliki kakor slaba melodrama, toda je resnica!«

Mina se je z grozo v obrazu obrnila:

»Zakaj?« je vprašala; potlej pa: »Kdo je bil tisti človek?«

»Zakaj? To je popolna skrivnost. Kar se pa tiče tistega človeka, ki je to storil, je odvetnik Beck, pri katerem sem v službi, mnenja, da mu je ime Decker. Beck je bil izposeloval zaporno povojle zoper njega, toda človek je bil tako pameten, da jo je popihal iz mesta.«

»In vi pravite, da ne veste, zakaj je bilo to zločinstvo izvršeno na vas?« Dekle je govorilo z grozo v očeh in veliko ogorčenostjo.

»Nič določena ga ne vem, nobenega podatka nimam, gospodična.«

»Ker govorimo ravno o podatkih,« je reklo dekle in skomignila z rameni, kakor bi želela zasukat pogovor na drugo stvar. »nimam jaz neki podatke — o vltomu pred tednom dni, mislim,« je pristavila.

»Smem vprašati, kaj je to? Čutim, da sem tistemu lopovu nekaj dolžan in od sile bi bil vesel, da bi se mi ponudila prilika, da mu poplačam dolg.«

»Tukaj je,« Dekle je seglo z levico v žep svojeja plašča in izvlekla srebrno škatulico za valgalico.

»Kar ete tako športsko prevzeli nalogo, da ekušate najti vlomilca in si potem, ko ga najдете, poiščete zadoščenje, da pomirite ne samo svoja, ampak tudi moja žaljena čustva, vam hočem izročiti tale zanimivi spominek prav razburjivega dogodka. Našla sem ga v svoji oblačilni sobi potem, ko je bil gospod vlomilec kar na vrat na nos popihal skozi okno. Shranila sem si ga, da ga izročim vam o prvi priliki, ki se mi nudi.«

»Potemtakem se vi niste pomisljajli, da bi se cestali z menoj?«

»Ali ni to v danih okoliščinah kaj nes pametno vprašanje? Imela sem vtis, da ste mi pred kratkim storili precej važno

uslugo... ali vas nisem prosila, da bi se zopet oglašili v naši hiši?«

»Po tisti nesrečni zadevi pri policijskem sodišču se nisem mogel oglašiti — kratko malo nisem mogel! To morate sami uvideti, gospodična, kakor bi se bil tudi raj oglašil.«

»No, ker ostanete v našem mestu, boste imeli še dosti prilik, da se sestanete z mojim očelom.«

S tem sta dospela do prav kočljive zadeve. Mina se je zavedala tega. Pa vseeno... bilo je prijetno, da je vedela, da je bil nameraval priti na obisk...

Dospela eta do Glavne ulice, kjer je Anton rekel: »Ako nimate nič proti temu, bom tukaj izstopil.«

Mina je ustavila avto in mu s tovariško odkritostnostjo ponudila roko, on pa je stopil in hodnik.

»Glejte, da boste v soboto v dobri formi,« je rekla. »Gotovo boste igrali!«

»To bo odlejal moj najvažnejši posel — da se ohranim v dobri formi te je odvrnil Anton in ko je govoril te besede, je pogledal dekletu naravnost v oči, potem je pa dvignil klobuk in odšel v svojo pisarno.

»No, bodoči moj zvezdnik, kako pa vam je šlo danes popoldne?« ga je odvetnik pozdravil. Postala eta bila že prijateljka, kakor tudi odelavca. Beck je v Antonu spoznal človeka, kateri ga je tako rekoč v vsem prekašal, razen v tehničnem poznanju prava, in je zavoljo tega ravnal s njim kakor z družabno enakim. Najsi

